

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΣΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 1 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2007

Ε
Υ
Τ
Υ
Χ
Ε
Σ

Τ
Ο

Ν
Ε
Ο
Ν

Ε
Τ
Ο
Σ

ΕΤΟΣ

Α
Γ
Ι
Ο
Υ

Ι
Ω
Α
Ν
Ν
Ο
Υ

Χ
Ρ
Υ
Σ
Ο
Σ
Τ
Ο
Μ
ΟΥ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίον»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

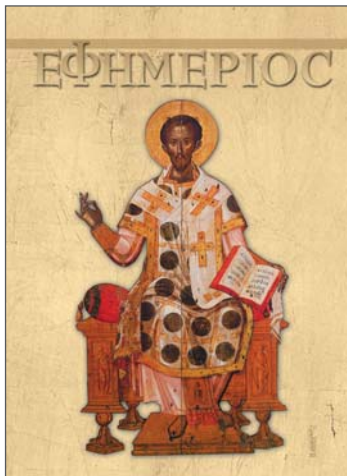
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Σωκράτης Μαυρογόνατος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Ὁ ἱερός Χρυσόστομος καὶ ἡ καθημερινὴ ζωὴ τῆς ἐποχῆς μας Μ.Γ. Βαρβούνη.....	σελ. 4-5
Καινοτόμοι ἀγωνιστές Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα	σελ. 6
Ἡ Βασιλικὴ τοῦ ἁγ. Κλήμεντος Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Σωτηριάδου	σελ. 7
Ἰερός Κλήρος καὶ 1821 Παναγιώτου Ἀργ. Ἀγγελοπούλου	σελ. 8
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 9-14
Ἐντυπώσεις ἀπὸ μίᾶ Ἐνορία	σελ. 15
Χρονο-λογικὰ Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου	σελ. 16-17
Τί εἶναι χρόνος; Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Νάνου.....	σελ. 18-19
Οἱ Πατέρες μιλοῦν γιὰ τὸ πένθος Πρωτοπρ. Σπυρίδωνος Λόντου.....	σελ. 20-21
Σκέψεις καὶ προβληματισμοὶ γιὰ τὴ λειτουργία τῶν κατηχητικῶν συνάξεων Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου.....	σελ. 22-23
Εἰκρίνεια, ρυθμὸς, καὶ «ταπεινὸν» ἦθος Πρωτοπρ. Βασιλείου Θερμοῦ.....	σελ. 24-25
Τὸ βῆμα τῶν ἀναγνωστῶν	σελ. 26
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα.....	σελ. 27-28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Ἀρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου.....	σελ. 30
Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα	σελ. 31

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Ἡ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἶναι ἔργο τοῦ Μιχαὴλ Δαμασκηνοῦ, χρονολογεῖται στὸ β' μισὸ τοῦ 16ου αἰ. καὶ βρίσκεται στὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρο τῆς Κέρκυρας. Ὅπως ἀναφέρει ὁ κ. Π. Βοκοτόπουλος στὸ βιβλίον «Βυζαντινὴ καὶ Μεταβυζαντινὴ Τέχνη στὴν Κέρκυρα», ποὺ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Κερκύρας τὸ 1994 καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο προέρχεται ἡ φωτογραφία, ἡ εἰκόνα ἦταν παραγγελία τοῦ Κερκυραίου Ἀποστ. Αὐλωνίτη, στελέχους τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τῆς Βενετίας καὶ πατέρα τοῦ Θωμᾶ Φλαγγίνη, καὶ εἶχε τοποθετηθεῖ στὸν Ἱ. Ν. τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τῆς Κέρκυρας ποὺ κατεδαφίστηκε τὸ 1578. Ἀπὸ τὸ 1623 φυλασσόταν στὸν Ἱ. Ν. Ταξιάρχη Μιχαὴλ ποὺ κι αὐτὸς καταστράφηκε τὸ 1940 κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου.

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Εἶσαι Ὁρθόδοξος Ἱερεύς. Εἶσαι ἕγγαμος καὶ οἰκογενειάρχης. Ἐχεις σύζυγο καὶ παιδιά. Ἡ ἱερατικὴ οἰκογένεια εἶναι μιὰ «κατ' οἶκον» Ἐκκλησία, τὴν ὁποία καλεῖσαι νὰ φροντίζεις, ὅπως καὶ τὴν τοπικὴ ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα, τὴν Ἐνορία σου.

Στὴ σχέση σου μετὰ τὴν οἰκογένεια πρέπει νὰ ἀποφεύγεις δύο ἀκρότητες: τὴν ἀπόλυτη ἀπασχόληση μετὰ τὴν Ἐνορία με ταυτόχρονη πλήρη ἐγκατάλειψη τῆς Οἰκογένειας, καθὼς καὶ τὴν ἀπόλυτη ἀπασχόληση μετὰ τὴν Οἰκογένεια, με ταυτόχρονη πλήρη ἐγκατάλειψη τῆς Ἐνορίας.

Τὴν οἰκογενειά σου πρέπει, κατ' ἀρχάς, νὰ τὴν θεωρεῖς ὡς χῶρο πειραματικῆς ἄσκησης τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου σου. Ὅ,τι ἐφαρμόζεις πειραματικὰ στὸ χῶρο τῆς οἰκογένειας, μπορεῖς στὴ συνέχεια νὰ τὸ ἐπιδιώξεις στὸν εὐρύτερο χῶρο τῆς Ἐνορίας. Ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτή, ὁ Ὁρθόδοξος ἕγγαμος Ἐφημέριος εἶναι σὲ πλεονεκτικὴ θέση ἔναντι τῶν ἀγάμων Ἱερέων. Ἡ ἐνσυνειδήτη, μάλιστα, λειτουργία τῆς ἱερατικῆς οἰκογένειας, ὡς «κατ' οἶκον» Ἐκκλησίας, ἐξασφαλίζει τὴν ἀπαραίτητη ἐμπειρία γιὰ τὴν ἄσκηση ποιμαντικῆς στὸ εὐρύτερο ποίμνιο τῆς Ἐνορίας. Ἀντίθετα, ἡ δυσλειτουργία τῆς ἱερατικῆς οἰκογένειας θὰ καταστῆ παραδειγμα πρὸς ἀποφυγὴν καὶ θὰ καθιστᾷ σχεδὸν ἀδύνατη τὴν ἄσκηση ὁποιασδήποτε

ποτε ποιμαντικῆς στὰ πλαίσια τῆς ἐνοριακῆς οἰκογένειας.

Εἰδικότερα, ἡ οἰκογένεια, ὡς χῶρος ἄσκησης τῆς φυσικῆς πατρότητος δημιουργεῖ τὶς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς πνευματικῆς πατρότητος στὰ πλαίσια τῆς Ἐνορίας. Ὁ καλὸς Ἱερέας - Πατέρας ἀποτελεῖ ἐγγύηση ὅτι θὰ λειτουργεῖ καὶ στὴν ἐνοριακὴ οἰκογένεια ὡς Καλὸς πνευματικὸς Πατέρας. Μὴ λησμονεῖς, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη παράδοση καθιέρωσε ὥστε οἱ πιστοὶ νὰ σὲ προσφωνοῦν «Πατέρα»!

Μὴν ἀντιμετωπίζεις, λοιπόν, ἀρνητικὰ τὴν οἰκογενειά σου, ὡς δῆθεν βᾶρος καὶ ἐμπόδιο στὸ ἱερατικὸ ἔργο σου. Θεώρησέ τὴν θετικά, ὡς ἀπαραίτητο ἐργαστήριον ἄσκησης τῆς φυσικῆς καὶ πνευματικῆς πατρότητος, πράγμα πού ὡς συνέπεια θὰ ἔχει διπλὸ ἀποτέλεσμα: μιὰ ἐπιτυχημένη οἰκογένεια καὶ μιὰ εὐλογημένη Ἐνορία.

Καί, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, μὴν ἀντιμετωπίζεις ἀρνητικὰ τὴν Ἐνορία σου, λόγῳ ἢ ἐξ αἰτίας τῆς οἰκογένειας σου. Ἀγάπησε τοὺς ἐνορίτες σου, ὅπως ἀγαπᾷς καὶ τὰ παιδιά σου. Ὅταν ἀγαπήσεις τοὺς Ἐνορίτες σου, τότε θὰ σὲ ἀγαπήσουν καὶ ἐκεῖνοι. Τότε θὰ νιώθεις τὴν εὐτυχία τῆς διπλῆς πατρότητος, ἓνα προνόμιον πού δίδεται μόνον στὸν ἕγγαμο Ἱερέα καὶ Ἐφημέριο.

Μετὰ πολλές εὐχάς

† Ὁ Α.Ε.

Από τους μεγάλους πατέρες της Εκκλησίας μας, και από τους Τρεις Ιεράρχες ειδικότερα, ο ιερός Χρυσόστομος περιλαμβάνει, στους λόγους και τα συγγράμματά του, τις περισσότερες και τις έκτενέστερες πληροφορίες για την καθημερινή ζωή της εποχής του. Ο μαχητικός και πολυγράφος ιεράρχης, ασκώντας συστηματικό έλεγχο στις ειδωλολατρικές συνήθειες της εποχής του και αποζητώντας να τις καταργήσει, να τις μεταστοιχειώσει επί το χριστιανικότερον ή να τις αντικαταστήσει με άλλες, ακραιφνώς χριστιανικές, περιγράφει τα τότε ισχύοντα, δίνοντάς μας μιὰ πλήρη λαογραφική εικόνα για την εποχή του.

Ο ιερός Χρυσόστομος και η καθημερινή ζωή της εποχής μας

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ
Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Τὴν πραγματικότητα αὐτὴ πρόσεξε καὶ ἡ σύγχρονη βιβλιογραφία. Ἦδη τὸ 1921 ὁ πατέρας τῆς ἑλληνικῆς λαογραφίας Ν. Γ. Πολίτης μελέτησε τὶς λαογραφικὲς ἐνδείξεις ποὺ περιλαμβάνονται στὸν Α' καὶ Β' Κατηχητικὸ λόγο τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐνῶ τὸ 1937 ὁ Στίλπων Κυριακίδης δημοσίευσε μελέτημα γιὰ τὸν Χρυσόστομο ὡς λαογράφου. Τὸ 1940 ὁ Δημήτριος Σ. Λουκάτος συγκέντρωσε καὶ μελέτησε τὶς πληροφορίες γιὰ τὸν θάνατο καὶ τὰ ἔθιμά του, ποὺ διασώζονται καὶ σχολιάζονται στὸ χρυσοστομικὸ ἔργο, ἐνῶ τὸ 1948 ὁ Μ. Striedl συνέθεσε εἰδικὴ διδακτορικὴ διατριβὴ γιὰ ἔθιμα μὲ ἀρχαία καταγωγὴ, ποὺ ἀναφέρονται, στηλιτεύονται ἢ μνημονεύονται στὸς λόγους καὶ τὶς συγγραφές τοῦ Χρυσοστόμου. Τέλος, τὸ 1951 ὁ Bernhard Wyss μελέτησε τὴ στάση τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ἐναντι τῶν λαϊκῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων.

Ἀσφαλῶς, πολλὰ θὰ μπορούσαν ἀκόμη νὰ γραφοῦν, καθὼς τὸ χρυσοστομικὸ ἔργο ἀποτελεῖ ἀκένωτη δεξαμενὴ λαογραφικῶν πληροφοριῶν. Ὁ λόγιος ἅγιος ιεράρχης ἐλέγχει βεβαίως συγκεκριμένες δοξασίες καὶ μεμονωμένες ἔθιμικὲς πρακτικὲς, παραλλήλως, ὅμως, διατυπώνει σκέψεις καὶ κρίσεις γιὰ τὴν ἀντιπαράθεση μεταξὺ τῶν συνηθειῶν τῶν πολλῶν καὶ τῶν ἔργων τῶν λίγων. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ Χρυσόστομος ἀποτυπώνει στὰ ἔργα του σκέψεις γιὰ τὴν ὁμαδικότητα τῶν λαογραφικῶν δεδομένων, γιὰ τὸν παραδοσιακὸ χαρακτήρα τῶν λαογραφικῶν ἐκδηλώσεων, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ λεγόμενα «διαβατήρια ἔθιμα», ποὺ ὀριοθετοῦν τὸ πέρασμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ μία ὀριακὴ κατάσταση τῆς ζωῆς του στὴν ἄλλη, ἰδίως στὶς σημαντικὲς στιγμὲς τοῦ κύκλου τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ποὺ συνοψίζονται στὸ τρίπτυχο γέννηση - γάμος - θάνατος.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Στίλπων Κυριακίδης χαρακτηρίζει τὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο σύγχρονο λαογράφου, ἀφοῦ διατυπώνει πὼς δὲν ἀποθησαυρίζει στὰ ἔργα του ἀπλῶς λαογραφικὲς συνήθειες καὶ περιγραφές, ἀλλὰ ταυτοχρόνως προχωρεῖ σὲ σημαντικὲς λαογραφικὲς παρατηρήσεις: «Ἡ ἀντίθεσις ὅμως τοῦ δήμου πρὸς τοὺς δοκοῦντας εἶναι σοφωτάτους, ἀντίθεσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας θεμελιούται ὀλόκληρος ἡ λαογραφία, καὶ ἡ φρασεολογία, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦ πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς δόξης καὶ τῆς συνηθείας τῶν πολλῶν καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν αὐταὶ ἔχουν διὰ τὸν βίον τοῦ λαοῦ, ἐλέγχουσιν παρατήρησιν καὶ ἀντίληψιν τῆς φύσεως αὐτῶν βαθυτέραν, ἢ ὁποία καὶ δικαιολογεῖ τὸ ὄνομα» (ἐνν. τοῦ λαογράφου).

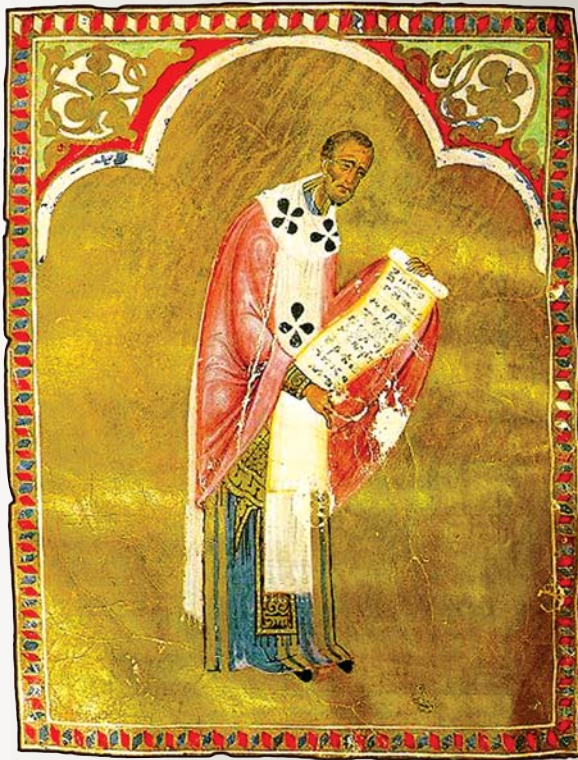
Παραλλήλως μὲ τὴν ἀνίχνευση τῶν ὄψεων τῆς λαϊκῆς ζωῆς καὶ μὲ τὰ στοιχεῖα λαογραφικῆς θεωρίας, γιὰ τὰ ὁποία ἔγινε λόγος παραπάνω, ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ συνειδητὴ ἀξιοποίηση τοῦ ἔντεχνου λαϊκοῦ λόγου στὸ χρυσοστομικὸ ἔργο: παροιμίες, παραδόσεις, φράσεις καὶ διηγήσεις, ποὺ περιλαμβάνονται στὰ γραφόμενα τοῦ λόγιου ιεράρχη,

ὥστε μέσα ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς αὐτοὺς ἐκφραστικούς τρόπους νὰ γίνεται τὸ πνευματικὸ μῆνυμα καὶ τὸ ποιμαντικὸ περιεχόμενον τοῦ λόγου εὐληπτο καὶ κατανοητό. Στὸν τομέα μάλιστα αὐτὸ πρέπει νὰ γίνει συστηματικὴ ἔρευνα, μὲ μιὰ ἐκ νέου συνολικὴ ἀνάγνωση τοῦ ἔργου τῶν μεγάλων χριστιανῶν Πατέρων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος.

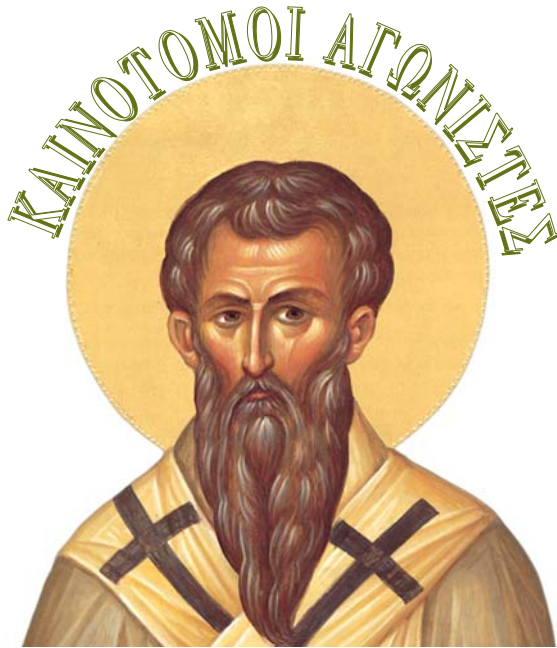
Ἡ ἀναφορὰ στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῆς ἐποχῆς γίνεται, στὰ ἔργα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς ζωῆς καὶ πράξης: ὁ συγγραφέας πρόσεξε τὴν δυστυχία καὶ τὴν καθημερινότητα τοῦ βυζαντινοῦ ὄχλου, σὲ ἀντιπαράθεση μὲ τὴν προκλητικὴ πολυτελὴ ζωὴ τῶν δυνατῶν, ἀλλὰ καὶ ἀγανάκτησε γιὰ τὶς δεισιδαιμονίες τοῦ λαοῦ, τὴν κενοδοξία τῶν ἰσχυρῶν καὶ τὴν σκληροκαρδία τῶν ἀρχόντων. Παρὰ τὴν ἀποβολὴ τῶν ἐθνικῶν συνηθειῶν, ποὺ εἶχαν ἐπιβιώσει ἀκέραιες στοὺς χριστιανούς τῆς ἐποχῆς του, ἀφοῦ ὁ λαὸς τότε, κατὰ τὴν διατύπωση τοῦ Δημητρίου Λουκάτου, «νεωστὶ κατηχηθεὶς εἰς τὸν χριστιανισμόν, δὲν εἶχε

εἰσέτι ἀποσπασθῆ τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ συνηθειῶν». Γι' αὐτὸ καὶ ἡ σχετικὴ πολεμικὴ τοῦ Χρυσοστόμου εἶναι «συχνότατη καὶ σφοδρά», πληροφορώντας μας παραλλήλως γιὰ τὴν πολύτροπη βυζαντινὴ λαογραφία.

Ἔτσι, ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἀποτελεῖ σημαντικὴ πηγὴ καὶ γιὰ τὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ 4ου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου αἰῶνα, ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία καὶ πατριάρχευσε στὸν πρωτοκορυφαῖο θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλης (398-404). Πανεπιστήμων ὁ ἴδιος, καὶ ἀπὸ τὰ λαμπρότερα πνεύματα τῆς ἐποχῆς του, δὲν θὰ μπορούσε νὰ μὴν προσέξει τὸν λαϊκὸ καὶ παραδοσιακὸ βίον τῶν συγχρόνων του. Καθὼς μάλιστα τὴν παρατήρησίν του αὐτὴ τὴν ἀξιοποίησε συγγραφικὰ, ποιμαντικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ, μέσα ἀπὸ τὸ συγγραφικὸ του ἔργο, μᾶς ἔδωσε μιὰ ἀκόμη εὐκαιρία νὰ ἐξάρουμε τὴν μοναδικὴ προσφορὰ του στὴν διαμόρφωση τοῦ ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ, ποὺ τὸ Γένος καὶ ἡ πίστη μας πρόσφεραν στὴν παγκόσμια ἱστορία, ὡς κληρονομία πολύτιμη καὶ συμβολὴ μοναδικὰ λαμπερὴ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος.

Κατὰ τὸ νέο ἔτος 2007 συμπληρώνονται 1600 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ Μεγάλου καὶ Ἱεροῦ Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ πραγματοποιηθοῦν καθ' ὅλη τὴ διάρκειαν τῆς χρονιᾶς πολλὰ καὶ ποικίλα ἐκδηλώσεις. Στὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν τὸ περιοδικὸ «Ἐφημέριος» θὰ περιλαμβάνει στὴν ὕλη του ἄρθρα σχετικά μὲ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργο τῆς μεγάλης τούτης καὶ σεπτῆς μορφῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Πριν λίγους μήνες πραγματοποιήθηκε το 4ο Marketing Directors Forum. Είχε τόν... άπειλητικό τίτλο: «Innovate or else...», δηλαδή: «Καινοτομήστε! ή διαφορετικά...». Άν και δέν όλοκληρώνει ό τίτλος, τό τί περιμένει όσους δέν θά καινοτομούν, τό παρουσίασαν οί όμιλητές, λέγοντας πάνω-κάτω, ότι: Σήμερα ή κοινωνία είναι κατεξοχήν ανταγωνιστική. Καί δεδομένου ότι ζούμε στην εποχή των μεγάλων ανατροπών, δέν είναι τόσο δύσκολο νά βρεθούμε άπό την κορυφή των επιτυχιών και της ανάπτυξης, στην άποτυχία και την καταστροφή: νά έλθουν τά πάνω κάτω. Καί ύπογραμμίζαν ότι: Οί επιχειρήσεις πού θά ανταπεξέλλουν στις προκλήσεις αυτού του «γενναίου καινούριου κόσμου» θά είναι μόνο οί κατάλληλα προετοιμασμένες.

Ό καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Στοκχόλμης κ. Σέλ Νόρντστρομ προχώρησε λίγο πιό πέρα, λέγοντας: «Μην περιμένετε νά μās τά δωρίσει όλα ό Θεός. Μπορούμε «νά Τόν διευκολύνουμε» μέ την κατάλληλη κατάρτιση. Μέ προσπάθεια, προσπάθεια, προσπάθεια, προσπάθεια, προσπάθεια (5 φορές), βασισμένη στη συνεχή εκπαίδευση και στις άλλεπάλληλες καινοτομίες».

Ειπώθηκαν κι άλλες βαθυστόχαστες παρατηρήσεις, συμπεράσματα και πορίσματα έρευνών και οικονομικών αναλύσεων. Έκείνο πού θά κρατήσουμε άπό τις παρουσιάσεις αυτές είναι ή ανάγκη της συνεχούς προσπάθειας και εκπαίδευσης, σε συναρμογή μέ τις άλλεπάλληλες και συνεχείς καινοτομίες. Για νά τό αξιοποιήσει καθένας προσωπικά και νά προετοιμαστούμε άπέναντι «στις προκλήσεις αυτού του γενναίου καινούργιου κόσμου», όσο καλύτερα γίνεται. Όμως, και κάτι άλλο, διευκρινιστικό: Πολύ σωστά έχει ειπωθεί,

ότι: «Κάθε φορά πού άκούμε π.χ. τή λέξη σκύλος, ό καθένας σκέφτεται και διαφορετική ράτσα».

Ός Χριστιανοί και άνθρωποι της Έκκλησίας του Χριστού, χωρίς κανένα κόμπλεξ και κανένα αίσθημα μειονεκτικότητας άπέναντι σε άντιλήψεις του συρμού, διευκρινίζουμε, ότι ποτέ δέν θεωρείται προσπάθεια δεκτή ή επικράτηση μέ «κτυπήματα κάτω άπό τή μέση» ή ή κυριαρχία μέ «πατήματα επί πτωμάτων». Η προσπάθεια πού μās ενδιαφέρει είναι ή προσπάθεια για την ένάρετη έν Χριστώ ζωή. Καί ή καινοτομία πού επιδιώκουμε είναι ή καινοτομία της χριστιανικής Άγάπης, ή καινή έντολή πού έφερε άπό τον Ούρανο ό Χριστός: «Έντολήν καινήν δίδωμι ύμιν, ίνα αγαπάτε άλλήλους» (Ιω. 13,34). Τό αγωνιώδες τρεχαλητό πίσω άπό φτηνά και άνήθικα ύποκατάστατα της ζωής, οί διάφορες άγκυλώσεις και οί στρεβλώσεις, όσο μεγαλόπνοες κι άν φαντάζουν, όσο κι άν παρουσιάζονται ως δήθεν προοδευτικές, είναι άπαράδεκτες και κατακριτέες. Καί άργά ή

Άρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

γρήγορα θά φυλλορροήσουν κι αυτές και θά σβήσουν όπως τό συννεφάκι του καπνού στο πρώτο φύσημα του βοριά.

Ό άνθρωπος του Χριστού προχωράει συνεχώς καινοτομώντας. Στόν πνευματικό άγώνα ή στασιμότητα θεωρείται ύπαναχώρηση και πτώση. Προχωράμε πάντα ψηλά, «έκμεταλλεούμενοι» τις περιστάσεις! Γι' αυτό πολλά τροπάρια των Άκολουθιών των Άγίων τους άποκαλούν «μεγαλεμπόρους». Γιατί φέρθηκαν έξυπνα και μέ ρεαλισμό, άφου έδωσαν τά σώματά τους ή κάποια φθαρτά ύλικά αγαθά και κληρονόμησαν τον Ούρανο. Άξιοποίησαν όλες τις δυνατότητες της επίγειας ζωής «κερδοφόρα».

Ένας άπό τους λαμπρότερους «μεγαλεμπόρους» είναι ό Μ. Βασίλειος, πού στέκει στο κατώφλι κάθε νέας χρονιάς. Για νά μās θυμίσει, πώς στο λίγο διάστημα της επίγειας ζωής του (πέθανε 49 έτών) δούλεψε τόσο, μοχθώντας και καινοτομώντας σε άρετές και άγάπη, ώστε έστέφθη «Μέγας» στο βάθος της Ιστορίας, αλλά και άναγνωρίζεται ως ένα άπό τά άγιότερα πρόσωπα όλου του πνευματικού Στερεώματος, όλων των αιώνων, αφήνοντας πίσω του όλόκληρες «Βασιλειάδες» (πτωχοκομεία, νοσοκομεία, γηροκομεία, όρφανοτροφεία, λεπροκομεία κ.λπ.).

Αυτά σαν άπλός, επίκαιρος προβληματισμός μέ έγγυημένες και άσφαλείς προτάσεις πορείας, τώρα στο ξεκίνημα του καινούριου χρόνου. Ένα έναυσμα για δράση και όρθόδοξες καινοτομίες, μέσα σε μιá άπαιτητική και πολύ δύσπιστη πιά και κουρασμένη κοινωνία.

Ἡ Βασιλικὴ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος καὶ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, τοῦ Θεσσαλονικέως, φωτιστοῦ τῶν Σλάβων

Βρίσκεται δίπλα στὸ ἱστορικό Κολοσσαῖο καὶ πρόκειται γιὰ μίαν ἀπὸ τὶς ωραιότερες ἐκκλησίες τῆς Ρώμης, ὅπου μπορεῖ νὰ διακρίνει κανεὶς τρία ἀπὸ τὰ ἐπίπεδα τῆς οἰκιστικῆς διαστρωμάτωσης τῆς πόλης, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ὡς τὸν Μεσαῖωνα καὶ τὶς ἡμέρες μας. Πράγματι, κάτω ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἐκκλησία, οἱ Ἰρλανδοὶ Δομινικανοὶ Πατέρες, πὺν φυλάσσουν τὸν ναό, ἔχουν φέρεϊ στὸ φῶς ἀκόμη δυὸ στρώματα μὲ ἓνα Μιθραῖο τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς καὶ τὴν ἀρχαία Βασιλικὴ τοῦ 4ου αἰῶνα μ.Χ. Ἡ θρησκεία τοῦ θεοῦ Μίθρα, συριακῆς προέλευσης, εἶχε πολυάριθμους ὀπαδοὺς στὴν ἀρχαία Ρώμη, κυρίως στὰ ἀνώτερα κοινωνικά στρώματα.

Ἡ Βασιλικὴ τοῦ 4ου αἰῶνα, ἀφιερωμένη στὸν Ἱερομάρτυρα Ἅγιο Κλήμεντα (88-97 μ.Χ.), τρίτο ἐπίσκοπο Ρώμης μετὰ τὸν Ἀπόστολο Πέτρο, ἦταν διακοσμημένη μὲ σημαντικὲς ἀγιογραφίες τοῦ 9ου καὶ 11ου αἰῶνα, οἱ περισσότερες τῶν ὁποίων καταστράφηκαν τὸ 1084 σὲ πυρκαγιὰ πὺν προκάλεσαν οἱ Νορμανδοί.

Στὸν σημερινὸ ναό, πὺν ἀνοικοδομήθηκε ἀπὸ τὸν Πάπα Πασχάλη τὸν Β', διατηρήθηκαν τὰ ἐρείπια τῆς προηγούμενης ναοδομίας. Σταδιακὰ διακοσμήθηκε μὲ θαυμαστά ἔργα τέχνης, πὺν διατηροῦνται σὲ ἄριστη κατάσταση ὡς τὶς μέρες μας. Αὐτὰ εἶναι κυρίως τὰ ὑπέροχα πολύχρωμα μωσαϊκὰ τοῦ δαπέδου καὶ τὸ σπάνιο βυζαντινὸ ψηφιδωτὸ τῆς ἀψίδας τοῦ Ἱεροῦ τοῦ 12ου αἰ., τὸ ὁποῖο παριστάνει τὸν Ἑσταυρωμένο ἀνάμεσα σὲ δώδεκα λευκὰ περι-

Στὸν ἀπόηχο τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ Βατικανό, ὁ συνεργάτης μας καὶ συνεργάτης τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς Βρυξέλλες Ἀρχιμ. κ. Ἰγνατίος Σωτηριάδης μᾶς ξεναγεῖ σὲ σημαντικὰ χριστιανικὰ μνημεῖα τῆς Ρώμης, μὲ ἱστορικό ὄσο καὶ καλλιτεχνικό ἐνδιαφέρον.

Τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰγνατίου Σωτηριάδη

στέρια, σύμβολο τῆς ἱεραποστολικῆς δράσης γιὰ τὴ διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους.

Πολὺ σημαντικό ἐπίσης εἶναι καὶ τὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης (15ος αἰ.) μὲ τοιχογραφίες τοῦ βίου καὶ τοῦ μαρτυρίου τῆς ἀλεξανδρινῆς Ἁγίας πὺν ἀγιογραφήθηκαν ἀπὸ τὸν Μαζολίνο καὶ τὸν φημισμένο, βοηθὸ του τότε, Μαζάτσιο.

Στὸ ἐνδιάμεσο ἐπίπεδο τῆς ἀρχαίας ναοδομίας πὺν ἀποκαλύφθηκε, βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου (869), ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Μεθοδίου (885). Οἱ δυὸ Ἑλληνες ἀδελφοὶ ἀπὸ τὴ Θεσσαλονικὴ ἔγιναν σύμβολο εἰρηνικῆς καὶ γόνιμης συνεργασίας μετὰ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσης μὲ τὸ πολυκύμαντο ἱεραποστολικὸ ἔργο ἐκχριστιανισμοῦ καὶ πολύτιμης πολιτιστικῆς προσφορᾶς, πὺν ἐπιτέλεσαν ἀνάμεσα στοὺς σλαβικοὺς λαοὺς τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, πρὶν ἀκριβῶς 26 χρόνια, στὶς 31 Δεκεμβρίου 1980, ὁ σλαβικῆς καταγωγῆς Πάπας Ἰωάννης Παῦλος ὁ Β' τοὺς ἀνακήρυξε, στὸ πλευρὸ τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ἐπουράνιους προστάτες τῆς Εὐρώπης (Ἐγκύκλιος *Egregiae Virtutis*).

Ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου περιλαμβάνει μόνον ἓνα τμήμα τοῦ ἱεροῦ του λειψάνου, πὺν διασώθηκε, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι, λόγω τῆς ἐκρυθμῆς κατάστασης κατὰ τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, πολλὰ ἱερά λείψανα εἶχαν φυγαδευτεῖ γιὰ νὰ διασωθοῦν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ξαναβρεθοῦν ὡς σήμερα.

Τὸν τάφο ἔχουν ἐπισκεφθεῖ ὡς προσκυνητὲς κατὰ καιροὺς ὄλοι ἀνεξαίρετως οἱ ἡγέτες τῶν σλαβικῶν καὶ βαλκανικῶν λαῶν, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους καὶ ὁ τέως Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας Κωνσταντῖνος Στεφανόπουλος, ὁ ὁποῖος ἔχει φροντίσει καὶ γιὰ τὴν ἀνάρτηση ἐκεῖ εἰδικῆς ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς.

Ἱερὸς Κληῆρος καὶ 1821

Παναγιώτου Ἀργ. Ἀγγελοπούλου, M.Th.

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ

Ἡ διδασκαλία τοῦ χριστιανισμοῦ περὶ τοῦ ἔθνους συνδέθηκε ὀργανικὰ μὲ τὸ καθόλου σχέδιον τῆς ἐν Χριστῷ θείας οἰκονομίας, ἀπὸ τῆ δημιουργία μέχρι τὰ ἔσχατα, μὲ ἐπίκεντρο τὸ λυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος συνεκεφαλαίωσε τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία γιὰ τὴν ἱστορικὴ διάκριση τῶν ἐθνοτήτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπέρβαση αὐτῆς στὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ στὴν ἐνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους: «Ὁ Θεὸς [...] ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν» (Πράξ. ιζ', 24-26). Στὸ σχέδιον τῆς θείας οἰκονομίας γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἐντάσσεται ἡ κατάφαση ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπέρβαση τῆς ἐθνότητος, ἀφοῦ, κατὰ τὸ τροπάριον τῆς Πεντηκοστῆς, «ὅτε καταβάς τὰς γλώσσας συνέχεε, διέμεριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος, ὅτε τοῦ πυρὸς τὰς γλώσσας συνέχεε, εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν» (Φειδᾶ Βλ., «Ἐκκλησία, ἐθνότητα καὶ διεθνεῖς σχέσεις», Ἄποστολος Βαρνάβας [1995]).

Ἡ ἐλλαδικὴ Ἐκκλησία, ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἠγωνίσθη κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας νὰ διαφυλάξῃ ἀνόθευτη τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτοσυνειδησίαν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ (Φειδᾶ Βλ., «Σχεδιασμοὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος», Νέα Σιῶν ΟΓ' [1981] σ. 95). «Ποσάκις ἀφειδήσαντες ἑαυτῶν οἱ σεβάσμιοι τῆς Ἐκκλησίας ποιμένες ἔθεντο τὰς ψυχὰς ὑπὲρ τῶν προβάτων», ὑπογράμμιζε τὸν Μάιο τοῦ 1832 ὁ γραμματεὺς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἰ. Ρίζος - Νερουλὸς σὲ ἐγκυκλιὸν τοῦ πρὸς τὸν ἱ. κληρὸν (Παπαδοπούλου Χρυσοστόμου, Ἀρχιεπισκόπου, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ 1934, Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἀθῆναι 20003, σ. 199).

Στὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπόκειται, μετὰξὺ ἄλλων, τὸ ὑπ' ἀριθμ. Πρ. 24713 καὶ ἀπὸ 2ας Δεκεμβρίου 1840 ἔγγραφον τῆς Ἐπιτῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου διὰ τοῦ ὁποῖου ζητοῦνται πληροφορίες περὶ τῶν κάτωθι ἐννέα κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι, συμμετέχοντες ἐνεργῶς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Παλιγγενεσίαν, ἀμείφθησαν «ὡς ἱερεῖς ὑπηρετήσαντες στρατιωτικῶς» μὲ μηνιαίαν χρηματικὴν σύνταξιν, ὡς καὶ μὲ «προικοδότησιν εἰς γαίας». Αἰτεῖται, λοιπόν, ἡ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματεία, μέσῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πληροφορίας ἀπὸ τοὺς κατὰ τόπους Ἐπισκόπους, περὶ τῶν κάτωθι ἀναφερομένων συνταξιούχων κληρικῶν, ἀποδεικνύοντας, ταυτόχρονα καὶ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα.

α'	Νικόλαος Εὐσταθίου ἐκ Δαυλείας	Δρ. 1200
β'	Ἰωάννης Μίχου ἐκ Δωρίδος	» 1200
γ'	Ἀθανάσιος Ζέρβας ἐκ Παλαιοξαρίου	» 1200
δ'	Ἀθανάσιος Γεωργίου ἐκ Στεργούλας	» 1500
ε'	Ἀποστόλης Γεωργίου ἐκ Γλυκοχωρίου	» 1500
στ'	Γεώργιος Ξυνῆς ἐκ Φιλιατρῶν	» 1500
ζ'	Γεώργιος Τζωρτζάκης ἐκ Κρήτης	» 1500
η'	Θωμᾶς Γεωργίου ἐκ Θεσπιῶν	» 1500
θ'	Γεώργιος ἐκ Μοναστηρακίου τῆς Γόρτυνος	» 2000

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

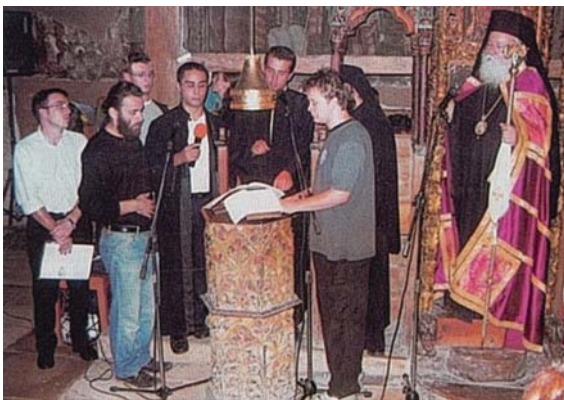
«Η αγάπη κτίζει»

Το περίπτερο της κοινωνικής έκστρατείας «Η αγάπη κτίζει» της Μ.Κ.Ο. της Έκκλησίας της Ελλάδος «Άλληλεγγύη», στο σταθμό του ΗΣΑΠ στη Νεραντζιώτισσα, επισκέφθηκε στις 18.12.06 ο Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Μεταφορῶν καὶ Ἐπικοινωνιῶν κ. Μ. Λιάπη καὶ ἀναφέρθηκε στὴ σπουδαιότητα τῆς έκστρατείας «Η αγάπη κτίζει». Κάλεσε ὅλους τοὺς πολίτες νὰ στηρίξουν τὴν προσπάθεια αὐτὴ στέλνοντας ἀπὸ τὸ κινητὸ τους τὴ λέξη ΑΓΑΠΗ στὸ 4578, ὥστε νὰ συμβάλουν καὶ αὐτοὶ στὴν ἀνέγερση τοῦ Ξενοῦ Φιλοξενίας Παιδιῶν μὲ Τετραπληγία «Πρόνοια». Παρόντες στὴν ἐκδήλωση ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, ὁ Ἀνώτατος Ἐκτελεστικὸς Διευθυντὴς τῆς Τράπεζας Κύπρου κ. Ἀν. Ἡλιάδης, ὁ Ἐντεταλμένος Σύμβουλος τῆς ΕΡΤ κ. Κ. Κέκης, ἡ Πρόεδρος τῆς διαφημιστικῆς ἐταιρείας

Karamella κ. Ἀγ. Βαρδινογιάννη, ὁ Διευθύνων Σύμβουλος τῆς ἐταιρείας παροχῆς ὑπηρεσιῶν κινητῆς τηλεφωνίας Amaze κ. Κ. Δούμουρας, ὁ Δήμαρχος Ἀμαρουσίου κ. Γ. Πατούλης, ὁ Δήμαρχος Πεύκης κ. Γ. Θεοδωρακόπουλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ ΗΣΑΠ κ. Κων. Πάσχος, ἀνώτατα διοικητικὰ στελέχη τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν καὶ πλῆθος κόσμου.

Μιὰ πραγματικὰ εὐχάριστη ἐκπληξή

Μὲ μεγάλη συγκίνηση λάβαμε τὸ ἐγκόλπιο ἡμερολόγιο 2007 τῆς Ἱ. Μ. Βερατίου, Αὐλῶνος καὶ Κανίνης τῆς Ἀλβανίας, τὸ ὁποῖο ἐκδίδει κάθε χρόνο ὁ Ἱεραποστολικὸς Σύλλογος «Φίλοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βερατίου» καὶ εἶναι ἐφέτος ἀφιερωμένο στὸν ὁσιομάρτυρα Νικοδήμο τὸν Ράπτη τοῦ Βερατίου τῆς Ἀλβανίας. Οἱ εἰδήσεις πὺ λαβαίνουμε ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀλβανίας εἶναι σπάνιες καὶ τὸ καλαίσθητο καὶ πλούσιο σὲ ὕλη, ὅπως φαίνεται, ἔντυπο πὺ μας ἔρχεται τακτικὰ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ἀξιοποιήσουμε ἐξαιτίας τῆς γλώσσας (ἀλβανικῆ) πὺ δὲν γνωρίζουμε. Γὺ

αὐτό, πέρα ἀπὸ τὸ συναξάρι τοῦ ὁσιομάρτυρος Νικοδήμου τοῦ Ράπτου ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον εἶχαν γὰ μᾶς οἱ φωτογραφίες ἀπὸ τὶς Λειτουργικὲς καὶ τὶς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη τῆς, κ. Ἱγνατίου. Ἡ φωτογραφία πὺ παραθέτουμε εἶναι ἀπὸ τὸν Παν. Ἑσπερινὸ τῆς Ἱ. Μ. Ἀρδενίτσας, στὴν ὁποία προέστη ὁ Σεβ. καὶ ἔψαλαν οἱ νέοι τῆς χωριάς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Βλασίου στὸ Δυρράχιο.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Θεολογική Ἀκαδημία «Ἀνάστασις»

Καὶ μιὰ κι ὁ λόγος γιὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας, ἐντύπωση προξενεῖ ἡ ἔκταση τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Ἀκαδημίας «Ἀνάστασις» καὶ τῆς Νέας Μονῆς Ἁγίου Βλασίου, ἡ ὁποία εἰκονίζεται στὴν ἐφετινὴ χριστουγεννιάτικη εὐχετήρια κάρτα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου. Ἡ Ἀκαδημία αὐτή, τετραετοῦς φοιτήσεως, λειτουργεῖ ἤδη ἀπὸ τὸ 1992 καὶ προετοιμάζει τὰ νέα στελέχη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας. Δέχεται ἀποφοίτους Λυκείου καὶ στεγάζεται σὲ ὀλοκαίνουριο συγκρότημα κτιρίων. Τὸ 2006 εἶχε πενήντα μαθητές.

Χριστουγεννιάτικη ἐκδήλωση τῆς Ἱ. Μ. Χαλκίδος

Τὴν Κυριακὴ 17.12.06 στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Σχολῆς Πεζικοῦ Χαλκίδος ἔλαβε χώρα ἡ καθιερωμένη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Χριστουγεννιάτικη Μουσικὴ Ἐκδήλωση τῆς Χορωδίας - Ὀρχήστρας Νέων τῆς Μητροπόλεως σὲ συνεργασία μὲ τὸ τμῆμα «Μουσικῆς Παιδείας» τῆς

Ἑνορίας Ἁγίας Παρασκευῆς Χαλκίδος. Στὴν Ἐκδήλωση, τὴν ὁποία παρακολούθησαν ὁ Σεβ. Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Νομοῦ καὶ πλῆθος κόσμος, παρουσιάσθηκαν γνωστὲς χριστουγεννιάτικες μελωδίες Ἑλλήνων καὶ ξένων συνθετῶν, καθὼς καὶ κάλαντα ἀπὸ τὴ Δημοτικὴ μουσικὴ μας παράδοση. Ὁμιλητὴς ἦταν ὁ Ἀρχιμ. κ. Νικόδημος Εὐσταθίου μὲ θέμα «Ἡ νύκτα τῶν συνειδήσεων». Περιέγραψε μὲ σκληρὰ ἀλλὰ ἀπολύτως ἀληθινὰ λόγια τὸν τρόπο πὺ οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ἀντιμετωπίζουν τὴν Ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἐκδήλωσης ὁ Σεβ. ἀπένευμε ἓνα μικρὸ δῶρο στὰ μέλη τῆς Χορωδίας, τὰ ὁποία πέτυχαν τὴν εἰσαγωγὴ τους στὴν Τριτοβάθμια Ἐκπαίδευση ἢ διακρίθηκαν σὲ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

άλλους τομείς (άθλητικούς αγώνες, μεταπτυχιακές σπουδές κ.τ.λ.), η άκόμενη συμπλήρωσαν πολλά χρόνια συμμετοχής στην Χορωδία - Όρχηστρα μας και ευχαρίστησε τους παράγοντες της Έκδηλωσης, τον όμιλητή, το Μαέστρο κ. Π. Κουρμπέτη και τα αδέρφια του μουσικούς

Κωνσταντίνο, Βασιλική και Άλεξάνδρα, την υπεύθυνο του Παιδικού Τμήματος κ. Άννα Ροδά, τη Γεν. Υπεύθυνο της Χορωδίας - Όρχηστρας κ. Μαγδαληνή Άργυράκη, Καθηγήτρια - Θεολόγο, καθώς και τα 200 περίπου παιδιά που συμμετέχουν σ' αυτήν.

Έορταστικές εκδηλώσεις στην Ι. Μ. Κερκύρας

Με έπιτυχία πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 4 Ιανουαρίου 2007 ή πέμπτη ετήσια εκδήλωση της Ι. Μ. Κερκύρας. πρὸς τιμὴν τῶν φοιτητῶν καὶ τῶν φοιτητριῶν τοῦ τόπου, πού σπουδάζουν ἐκτὸς Κερκύρας στὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Ἰδρύματος Χρονίως Πασχόντων «Ἡ Πλατυτέρα». Ὁ Σεβ. Κερκύρας κ. Νεκτάριος εὐλόγησε τὴν πίτα καὶ στή συνέχεια μίλησε ἐπίκαιρα μὲ θέμα «Προτάσεις παιδείας στήν μεταλλαγμένη ἐποχή μας». Ὁ κ. Νεκτάριος

τόνισε ὅτι στήν ἐποχή μας ἡ Ἐκκλησία προτείνει ὡς βάση τῆς παιδείας τίς ἐννοιες τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀσκήσεως, οἱ ὁποῖες δοκιμάστηκαν καὶ ἄντεξαν στὸ χρόνο, διότι δημιουργοῦν ἀληθινούς ἀνθρώπους. Στή συνέχεια βράβευσε τὸν πρωτεύσαντα στίς Πανελλήνιες Ἐξετάσεις μαθητὴ ἀπὸ κάθε Λύκειο τοῦ Νομοῦ, τονίζοντας τὴν ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς νέους πού ἀγωνίζονται γιὰ τὸ μέλλον τόσο τὸ προσωπικό τους ὅσο καὶ τοῦ τόπου. Ὁραῖο μουσικὸ πρόγραμμα παρουσίασε ἡ φιλαρμονικὴ «Καποδίστριας» ὑπὸ τῆ διεύθυνση τοῦ μαέστρου κ. Μιχαλοπούλου καὶ στή συνέχεια ἡ Ι. Μητρόπολη παρέθεσε δεξίωση πρὸς τιμὴν τῶν φοιτητῶν καὶ τῶν φοιτητριῶν πού παραβρέ-

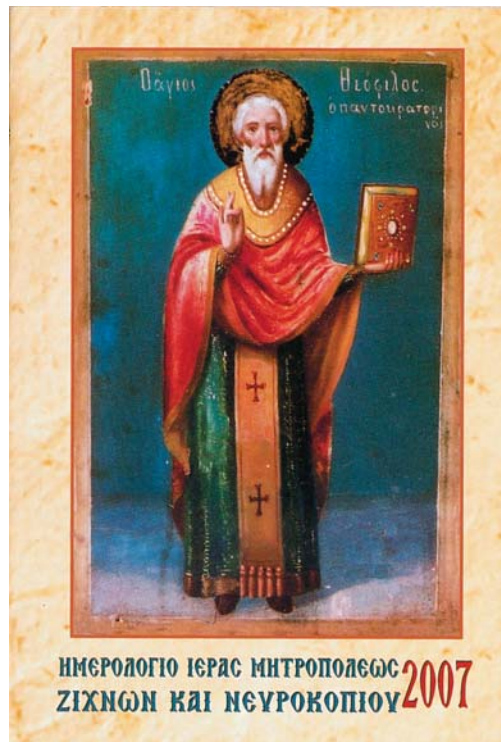
θηκαν στήν ἐκδήλωση. Ἀνάλογη ἑορταστικὴ ἐκδήλωση διοργανώθηκε ἐπίσης πρὸς τιμὴν τῶν παιδιῶν τῶν ἱερέων τῆς Ι. Μ. Κερκύρας τὴν ἴδια ἡμέρα καὶ στὸν ἴδιο χῶρο μὲ τὴν προαναφερθεῖσα. Κατ' αὐτὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος εὐλόγησε τὴν πίτα καὶ μίλησε μὲ θερμὰ λόγια γιὰ τίς ἱερατικὲς οικογένειες, τονίζοντας ὅτι τὰ παιδιά τῶν ἱερέων σηκώνουν κι αὐτὰ τὸ σταυρὸ τῆς ἱεροσύνης, ἀλλὰ γεύονται καὶ τίς πολλὲς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ, τονίζοντας τὴν προσωπικὴ του συμπαράσταση καὶ χαρὰ τοῦ πού βρέθηκε ἀνάμεσά τους. Στήν ἐκδήλωση σύντομο μουσικὸ πρόγραμμα παρουσίασε ἡ Παιδικὴ Χορωδία τῆς Ἑνορίας Υ. Θ. Ἐλεούσης Κοινοπιαστῶν.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ὁ Ἅγιος Θεόφιλος ὁ Μυροβλύτης

Ὁ Ὁσιος Θεόφιλος ὁ Μυροβλύτης γεννήθηκε στὴ Ζιχνη καὶ ἔζησε κατὰ τὸ πρῶτο μισὸ τοῦ 16ου αἰώνα. Σὲ νεαρὴ ἡλικία χειροτονήθηκε ἱερεὺς καὶ συνδέθηκε μὲ τὸν ἐπίσκοπο Ρεντίνης Ἀκάκιο, μὲ τὸν ὁποῖο ἐστάλη στὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ τοὺς Ἅγίους Τόπους. Ἀργότερα ἔμεινε στὴν Κωνσταντινούπολη ὡς νοτάριος τοῦ πατριάρχη ἀπὸ Ζιχνῶν Πατριάρχη Παχωμίου τοῦ Α'. Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὸ διάστημα ἀποχώρησε ἀπὸ τὴ θέση του γιὰ νὰ μονάσει στὸ Ἅγιο Ὄρος καὶ ἀρνήθηκε τὴν ἐπίσκοπὴ Θεσσαλονίκης γιὰ τὴν ὁποία τὸν προόριζε ὁ τότε πατριάρχης Θεόληπτος. Ἀργότερα ἀποφάσισε νὰ ἡσυχάσει στὸ κελλί τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, πού βρισκόταν ἀνατολικά τῶν Καρυῶν, στὴ θέση Καψάλα, στὰ ὄρια τῆς Μονῆς Παντοκράτορος. Ἀνακαίτισε τὸ κελλί αὐτὸ καὶ ἀφοσιώθηκε στὴν ἀδιάλειπτη προσευχὴ καὶ τὴν ἄσκησι. Μὲ τὸν καιρὸ ἡ θεία χάρις τὸν πλούτισε μὲ τὸ προορατικὸ χάρισμα. Τὸ λείψανο τελικὰ ἀποδόθηκε καὶ θησαυρίστηκε στὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, καὶ ἔμεινε ὡς εὐλογία τὸ ἓνα χέρι του στὴ Μονὴ Παντοκράτορος. Στὸν Ὁσιο Θεόφιλο τὸν Μυροβλύτη εἶναι ἀφιερωμένο ἐφέτος τὸ Ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο τῆς Ἱ. Μ. Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΖΙΧΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ 2007

ΜΟΥΣΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΑ
ΕΡΤ

«Υπόδεξαι Βηθλεέμ...»

Πολλές μουσικές καὶ ἄλλες καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἐορτῶν στὴν Ἀθήνα ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Ἐνδεικτικὰ θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ μία θαυμάσια μουσικὴ βραδιά πού ἀπόλαυσαν ὅσοι εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ βρεθοῦν στὴν Αἴθουσα τῶν Φίλων τῆς Μουσικῆς στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν στίς 12.12.06. Ὁ νεοσύστατος Βυζαντινὸς Χορὸς «Τρόπος», ὁ ὁποῖος ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν Κων. Ἀγγελίδη καὶ τοὺς συνεργάτες του, καὶ στὸν ὁποῖο συμμετεῖχαν 40 μέλη, παρουσίασε σὲ κατάμεστη αἴθουσα περίφημους βυζαντινοὺς ὕμνους τῶν Χριστουγέννων καὶ ἐνθουσίασε τοὺς ἀκροατές. Γιὰ ὅσους δὲν γνωρίζουν νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ὁ κ. Ἀγγελίδης ἔχει σπουδάσει Θεολογία στὴν Ἀθήνα καὶ Βυζαντινὴ Μουσικὴ μὲ τὸν Κ. Τασόπουλο καὶ τὸν Λ. Ἀγγελόπουλο. Στὴν Ἑλληνικὴ Βυζαντινὴ Χορωδία τὴν ὁποία διηύθυνε ὁ τελευταῖος εἶναι μέλος ἀπὸ τὸ 1983. Εἶναι Πρωτοψάλτης τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Εὐσταθίου Ν. Ἰωνίας Ἀττικῆς καὶ ἔχει ἐπιδείξει μεγάλη καλλιτεχνικὴ δραστηριότητα στὸ χῶρο τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς..

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πολιούχου τῆς Ἐρμούπολης Σύρου

Με μεγαλοπρέπεια καὶ κατάνυξη πραγματοποιήθηκαν καὶ ἐφέτος στὴν Ἐρμούπολη τῆς Σύρου οἱ ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τοῦ πολιούχου τῆς Ἁγίου Νικολάου. Μετὰ τὴν Δοξολογία, στὴν ὁποία προέστη ὁ Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος, ἀκολούθησε ἡ καθιερωμένη λιτάνευση τῆς Ἱερῆς Εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Νικολάου στοὺς δρόμους τῆς πόλης. Πρῶτος σταθμὸς τῆς Λιτανείας ἦταν ἡ πλατεία Κανάρη, ὅπου τελέσθηκε δέηση γιὰ τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς ναυτικούς, ἐνῶ ἀπέδιδαν τιμὲς τὰ πολεμικὰ καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα ποὺ βρίσκονταν στὸ λιμάνι. Τὶς ἐφετινὲς ἑορτὲς λάμπρυνε μὲ τὴν παρουσία τοῦ ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρλος Παπούλιας, ὁ ὁποῖος ἔγινε δεκτὸς μὲ μεγάλο ἐνθουσιασμό, ἀνακηρύχθηκε σὲ ἐπίσημη τελετὴ ἐπίτιμος δημότης τῆς πόλης καὶ τοῦ ἀπονεμήθηκε τὸ χρυσὸ μετάλλιο τοῦ Δήμου

ἀπὸ τὸν δήμαρχο κ. Δεκαβάλλα. Στὸ πλαίσιο τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων πραγματοποιήθηκε καὶ μὴ σπουδαία μουσικὴ ἐκδήλωση μὲ χριστουγεννιάτικους ὕμνους καὶ γνωστὰ κομμάτια κλασικῆς μουσικῆς στὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Χριστουγεννιάτικη ἐκδήλωση Ἱ. Μ. Ἐλευθερουπόλεως

Με τίς εὐλογίες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσοστόμου, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο Παλαιοχωρίου διοργάνωσε στὰ πλαίσια τῆς πνευματικῆς προετοιμασίας τῶν πιστῶν ἐν ὄψει τῶν Χριστουγέννων Συναυλία Βυζαντινῆς Μουσικῆς «Χριστὸς Γεννᾶται» μὲ τὸν κ. Ἀπόστολο Ἀθιανό, Πρωτοψάλτη τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Δράμας, τὴν συμμετοχὴ τῆς Βυζαντινῆς Χορωδίας του καὶ μελῶν τῆς Ἐνοριακῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, στὶς 22 Δεκεμβρίου, στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀποστόλου Θωμᾶ. Κατὰ τὴν λήξη τῆς μουσικῆς παιδαισίας ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Πρωτοπρεσβύτερος Θεοχάρης Καλπάκογλου τίμησε μὲ τὴν ἀπονομὴ τοῦ Τιμητικοῦ Διπλώματος καὶ τοῦ Μεταλλίου τῆς Ἐνορίας τὸν Μουσικολο-

γώτατο Χοράρχη κ. Ἀπόστολο Ἀθιανό καθὼς καὶ τὸν Μέγα Εὐεργέτη τοῦ Ναοῦ κ. Βαρσάμη Μαλακῶζη.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση τῆς Ἱ. Μ. Νικαίας

Στὰ πλαίσια τῆς πορείας ἀγάπης τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τὴν Πέμπτη 21 Δεκεμβρίου, στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Νικαίας, σὲ μιὰ μεγάλη συγκέντρωση διανεμήθησαν μὲ ιδιαίτερη ἐγκαρδιότητα καὶ πνεῦμα ἀγάπης περισσότερα ἀπὸ 2000 δέματα μὲ τρόφιμα (κρέας, λάδι, γάλα, ζυμαρικά), γλυκίσματα, καθὼς καὶ χριστουγεννιάτικα δῶρα καὶ ροῦχα, σὲ ἰσάριθμες οἰκογένειες –ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύτεκνες– ποὺ μαστίζονται ἀπὸ ἔντονα προβλήματα φτώχειας καὶ ἀνεργίας. Ὅλα τὰ εἶδη συγκεντρώθησαν μὲ τὴν ἀνύστακτη μέριμνα τοῦ Ποιμενάρχου αὐτῆς τῆς εὐαίσθητης περιοχῆς Νικαίας κ. Ἀλεξίου, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν οὐσια-

στική συμπαράσταση τῶν Ἐνοριῶν τῆς Μητροπόλεως.

Ἡμερίδα γιὰ τὶς Ἐκκλησιαστικὲς Κατασκηνώσεις

Ἡμερίδα μὲ θέμα «Ἡ Ἰδιαιτερότητα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κατασκηνώσεως» πραγματοποιήθηκε στὶς 18 Νοεμβρίου 2006 μὲ τὴν εὐθύνη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος καὶ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος στὸν χαιρετισμὸ του τόνισε ὅτι μέσα ἀπὸ τὶς κατασκηνώσεις τὰ παιδιά εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοήσουν τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ τὴν ὀρθόδοξη πνευματικότητα. Εἰσηγήσεις στὴν Ἡμερίδα ἔκαναν ὁ Ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος Μπόγρης, Γραμματεὺς τῆς Σ.

Ε. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, ὁ Πρεσβ. κ. Εὐ. Μαρκαντώνης, Ὑπεύθυνος Τομέως Κατήχησης τῆς Ι.Α.Α., ὁ Πρεσβ. κ. Γεώργιος Μίλκας, θεολόγος-ἐκπαιδευτικός, καὶ ὁ κ. Ἰω. Ζαμπέλης, στέλεχος κατασκηνώσεων καὶ συνεργάτης τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ι.Α.Α. Νὰ σημειωθεῖ ὅτι κάθε καλοκαίρι στὶς κατασκηνωτικὲς ἐγκαταστάσεις τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος φιλοξενοῦνται 20.000 νέοι καὶ νέες καὶ προσφέρουν ἐθελοντικὰ τὶς ὑπηρεσίες τους περισσότερα ἀπὸ 1.000 στελέχη –ομαδάρχες καὶ συνεργάτες– τοῦ κατασκηνωτικοῦ ἔργου. Παράλληλα τὰ τελευταῖα χρόνια φιλοξενοῦνται μὲ εἰδικὰ προγράμματα στὶς ἐγκαταστάσεις τῶν κατασκηνώσεων αὐτῶν παιδιά ἀπὸ τὴν ὁμογένεια καὶ ὁμόδοξες χώρες τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ξεπερνᾷ τὶς 2.000.

Λ.Ι.Χ.

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὶς Κατασκηνώσεις τῆς Ἱ. Μ. Ἡλείας.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Η φίλη με την οποία πέρασα πρόσφατα ένα πρωινό στις Βρυξέλλες με ρώτησε ποιά ὀρθόδοξη ἐκκλησία γνώριζα στὴν πόλη. Τῆς ἔκανα λόγο γιὰ τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, ὅπου εἶχα πάει σὲ παλαιότερο ταξίδι καὶ ὅπου προϊστάμενος εἶναι ὁ Πρωτ. κ. Σταῦρος Τριανταφύλλου, ἕνας πολὺ ἀξιόλογος κληρικὸς καὶ ἄνθρωπος. Τὸν γνωρίζω ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ 1970, ὅταν γνώρισα τὸν ἐπίσης ἱερέα πατέρα του, π. Νικόλαο, ἐφημέριο στὸν Ἱ. Ν. Ἑσταυρωμένου τοῦ Αἰγάλεω, ἐνορία τῆς μακαρίτισσας τῆς πεθερᾶς μου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ χρόνια πού τὰ παιδιά μου μάθαιναν Βυζαντινὴ Μουσικὴ στὸν Παιδικὸ Χορὸ τοῦ Λυκούργου Ἀγγελόπουλου. Ἡ φίλη με χαρὰ μοῦ εἶπε νὰ με πάει νὰ γνωρίσω τὸν ναὸ ὅπου ἐκκλησιάζεται ἐκεῖνη.

Πήγαμε βραδάκι, ἀρχῆς τοῦ Δεκεμβρίου. Κατὰ τύχη τὸν δρόμο τὸν γνώριζα, ἔβγαζε σὲ μία ἀπὸ τὶς κεντρικὲς ἀρτηρίες τῆς μεγαλόπολης. Βαδίσσαμε λίγα μέτρα καὶ σταμάτησε μπροστὰ στὴν πόρτα ἐνὸς κτιρίου. Τίποτα δὲν πρόδινε ἐξωτερικὰ τί ἦταν ἐκεῖ. Μᾶς ἀνοίξε ἕνας καλοβαλμένος κληρικὸς με καθαρὸ πρόσωπο. Κατὰπληκτη εἶδα στὰ δεξιὰ μου νὰ ἀνοίγεται μία ἐκκλησία. Ἡ φίλη χαμογέλασε ἱκανοποιημένη. Δὲν τὸ φανταζόσουν, ἔ, με ρώτησε. Εἶναι μία ἑλληνικὴ ὀρθόδοξη ἐκκλησία πού μαζί με μιὰ αἴθουσα συγκεντρώσεων τῶν ἐνοριτῶν καὶ τὴν κατοικία τοῦ ἱερέα στεγάζεται σὲ μία μικρὴ βελγικὴ πολυκατοικία. Πρωτόγνωρη ἐμπειρία γιὰ μένα.

Βρισκόμουν στὸν ναὸ τῶν Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, τὸν πρῶτο ὀρθόδοξο ἑλληνικὸ ναὸ στὸ Βέλγιο, πού εἶχαν ἰδρύσει μετανάστες πού ἐργάστηκαν ἐκεῖ στὶς ἀρχῆς τοῦ 20οῦ αἰ. στὴ Rue Stassart 92. Ἄν θυμᾶμαι καλά, γιὰ τὸ ἀπὸ τὴ συγκίνηση δὲν κράτησα σημειώσεις, μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τῶν ἰδρυτῶν, πού μοῦ ἀνέφερε ὁ ἱερέας, ὁ π. Σπυρίδων Ἀποστολάκης, ἦσαν καὶ πρόσωπα δωδεκανησιακῆς καταγωγῆς. Τὰ Ἀγγελικὰ Τάγματα εἶναι πολὺ ἀγαπητὰ στὰ Δωδεκάνησα, δὲν εἶναι ὅμως ἐδῶ ἡ στιγμή νὰ ἀναφερθοῦμε στὸ θέμα. Πάντως τὸ μυαλό μου στράφηκε τότε στὸν Πανορμίτη τῆς Σύμης.

Μιὰ ἄλλη διάσταση τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς στὴν καρδιὰ τῆς Εὐρώπης. Καθαρὴ ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ μία ἐλαφρὰ μυρωδιὰ ἀπὸ καλὸ λιβάνι καὶ μελισσοκέρι ἀπλωνόταν ὀλόγυρα. Μικρὸς ὁ χῶρος ἀλλὰ φροντισμένος. Μερικὲς παλιές εἰκόνες καὶ

κάποιες ἄλλες νεώτερες μαρτυροῦσαν τὴ γνώση τοῦ κληρικοῦ γιὰ τὴν βυζαντινὴ ἀγιογραφία. Αἰσθάνθηκα μία ζεστασιά καὶ παρηγοριὰ στὴν ψυχὴ ἀπὸ τὸ γεγονὸς, ὅσο κι ἂν ἤμουν πρόθυμη νὰ κατανοήσω τὴν ὑπαρξὴ δυτικότερων ζωγραφιῶν σὲ ἕνα τέτοιο σημεῖο τῆς γῆς ἀντίθετα με τὰ ἀμέτρητα παραδείγματα δικῶν μας ναῶν ὅπου προτιμῶνται ἀκόμα οἱ ...μαντόνες. Βλέπετε εἶναι ἀποδεδειγμένο πὼς μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα ἡ αἴσθησις τῆς παράδοσης εἶναι πιὸ ἔντονη καὶ ἴσως καὶ ἡ γνώση της καλύτερη. Εἶναι ἄλλωστε ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ γιὰ ὅσους ζοῦν σὲ μία σύγχρονη Βαβέλ, ὅσο κι ἂν, ὡς ἕνα σημεῖο, ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς εἶναι ἐπιβλητικὸς.

Μερικὰ διαλεγμένα βιβλία καὶ φυλλάδια ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα σὲ μία γωνιὰ μαρτυροῦν τὴν ἀγωνία τοῦ ἐφημερίου γιὰ τὴν ἐνημέρωση καὶ τὴν κατάρτιση τῶν πιστῶν πού καταφεύγουν στὸν ναὸ. Μετὰ τὶς Ἀκολουθίες οἱ ἐκκλησιαζόμενοι, πού εἶναι πολυπληθεῖς, ἀνεβαίνουν στὸν ἐπάνω ὄροφο γιὰ καφέ καὶ ἀνθρώπινη ἐπαφὴ στὴν ξενιτιά. Ἡ παρουσία τῆς πρεσβυτέρας κ. Πόπης εἶναι αἰσθητὴ παντοῦ. Συμπαρίσταται στὸν σύζυγό της καὶ προσφέρει σημαντικὲς ὑπηρεσίες στὴν ἐνορία παρὰ τὶς οικογενειακὲς τῆς ὑποχρεώσεις, παιδιά κι ἐγγόνια. Μᾶς πρόσφερε ἕνα ζεστὸ με βότανα ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, τὴν Κρήτη, καὶ χαλβὰ τοῦ μπακάλη!

Ὅ,τι πῆρα μαζί μου ἀπὸ τὴν μικρὴ ἐκεῖνη ἐκκλησιὰ τῶν Βρυξελλῶν εἶναι μία ἀνείπωτη ζεστασιά πού θὰ με συντροφεύει σὲ ὥρες ἀπεριγραπτῆς στέγνας ἀπὸ ἀνθρωπιά καὶ εἰλικρινὴ ἀφοσίωση σὲ αὐτὸ πού ἀποκαλοῦμε συνήθως «ἀποστολή».

Α. Ι. Χ.

Ἐντυπώσεις ἀπὸ μιὰ Ἑνορία τοῦ ἑξωτερικοῦ

Χρονο-λογικά

Ο χρόνος και η σχετικότητα του

Συνήθως, τέλος του παλαιού - αρχές του καινούριου χρόνου κάνουμε σκέψεις για το χρόνο. Γι' αυτό που εκπροσωπεί για εμάς ως μονάδα μετρήσεως, ως αξία, ως περίοδος που μπορούμε να την αξιοποιήσουμε για τη ζωή μας και τους άλλους. Κάθε στιγμή, όμως, σε οποιοδήποτε ημερολογιακό καθορισμό της, μπορεί να γίνει άφορμη για σκέψεις αυτού του είδους. Η *διάρκεια* άλλωστε του χρόνου είναι σχετική. Έξαρτάται από χίλια δύο πράγματα. Και η *αποτίμησή* του επίσης. Λέγεται ότι ο χρόνος είναι χρήμα. Τι χρήμα; Πώς υπολογίζεται ο χρόνος ενός έργατη, ενός επιστήμονα, μιας οικιακής βοηθού, ενός λαθρομεταναστή, ενός πρωθυπουργού, ενός γιατρού, ενός πιλότου, ενός διευθυντού τραπέζης; Αυτός ο χρόνος βλέπουμε ότι εκτιμάται με διαφορετικές άμοιβες. Και είναι φορές που οι κλιμακώσεις δεν ανταποκρίνονται πάντοτε στο μέγεθος της προσφοράς. Μπορεί να πληρώνεται κάποιος για το χρόνο της «άγγαρείας» του, ποσοτικά, όχι όμως και για την ποιότητα που καταβάλλει. Και πράγματι, πώς να εκτιμηθεί ή διάθεση, το κέφι, το φιλότιμο;

Στη σχετικότητα του χρόνου πρέπει να ληφθεί υπόψη το *υποκειμενικό* στοιχείο. Διαφορετική είναι η αντίληψη που έχεις όταν εργάζεσαι με ρυθμό πολύ έντονο και άλλη όταν βαριέσαι γι' αυτό που κάνεις. Είτε όταν είσαι άρρωστος, φυλακισμένος, όταν πηγαίνεις για τη δουλειά σου ή όταν επιστρέφεις από αυτήν, όταν ταξιδεύεις, όταν βρίσκεσαι σε διακοπές.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση πολλοί ονομάζουν αυτό το χρόνο «ελεύθερο χρόνο». Τι σημαίνει αυτό; Ότι ενώ στον άλλο χρόνο δεσμεύεσαι από τις συνθήκες να κάνεις αυτό, και εκείνο και το άλλο, στον ελεύθερο χρόνο σου έχεις τη δυνατότητα να τον διαθέσεις όπως εσύ θέλεις. Η αληθινή αυτοδιάθεση

Τού κ. **Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου**
Όμ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

υποστηρίζουν μερικοί, αρχίζει από το χρόνο. Είσαι ανεξάρτητος από τη στιγμή που μπορείς εσύ να χειρίζεσαι και να χρησιμοποιείς όπως εσύ θέλεις το χρόνο σου. Γι' αυτό και θεωρείται πολύτιμο αγαθό που το υπερασπιζόμαστε με κάθε θυσία.

Ένοχλούμεθα όταν μας αναζητούν για υπηρεσιακά θέματα εκτός υπηρεσίας. Όταν δεν διεκπεραιώνουν μία υπόθεσή μας στο χρόνο που προβλέπεται ή μας έχουν υποσχεθεί. Είναι, βέβαια, αλήθεια ότι το λιγότερο σήμερα σεβόμενο αγαθό είναι ο χρόνος του άλλου. Εάν η εποχή μας μεταξύ άλλων μπορεί να χαρακτηριστεί ως άσεβης τούτο οφείλεται και στην άσεβεια που επιδεικνύουμε στον χρόνο του άλλου. Γινόμαστε μάλιστα απαιτητικοί απ' αυτόν ενώ για τον δικό μας αμυνόμαστε μέχρι εσχάτων, ασχετο αν δεν σεβόμαστε ούτε και τον δικό μας σπαταλώντας τον ασύδοτα γιατί θεωρούμε ότι τον κατέχουμε ως αγαθόν εν έπαρκεία.

Επειδή όμως και ο δικός μας δεν είναι απεριόριστος οφείλουμε να τον εξαγοράζουμε, να έπωφελούμεθα δηλαδή από αυτόν, να τον χρησιμοποιούμε σωστά (πρβλ. Έφεσίους 5, 16). Έδω μπορούμε, παραλλάσσοντας το γνωστό λόγιο του Κυρίου μας για την αγάπη, να προτείνουμε ως κριτήριο σεβασμού για το χρόνο το δικό μας και των άλλων το «σεβάσου τον χρόνο των άλλων όπως σεβέσαι και τον δικό σου χρόνο». Αυτό

θά άλλαζε κυριολεκτικά την αντιμετώπιση που έχουμε για πολλά ζητήματα.

Ό χρόνος και η διάθεσή του

Κάτι άλλο που προσφέρεται σ' αυτούς τους στοχασμούς μας για το χρόνο και που τώρα το καλοκαίρι μάς δίνεται ή δυνατότητα να το σκεφθοῦμε πιὸ ἤρεμα και πιὸ ἄνετα εἶναι ὅτι ὁ χρόνος που διαθέτουμε *μάς διατίθεται*. Βέβαια, ὁ ἄνθρωπος ἀρέσκεται στὴν ἰδέα νὰ πιστεύει ὅτι ὅ,τι κατέχει τὸ κατέχει δικαιοματικά, και γι' αὐτὸ στὸ θέμα τοῦ χρόνου ὡς λυδία λίθος κρίνεται ἡ αὐτονομία του. Ὁ χρόνος μας, ὅμως, εἶναι κάτι δεδομένο, μάς ἔχει δοθεῖ. Θὰ τολμοῦσα νὰ πῶ ὅτι γιὰ τὸ χρόνο δίνουμε λόγο σὲ κάποιον τελικά, και πρέπει νὰ μὴ βρεθοῦμε ἀναπολόγητοι. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Μέγας Χρονομέτρης, ὄχι μὲ τὴν ἔννοια ἑνὸς ἀδυσώπητου κριτῆ, ἀλλὰ μὲ τὴ φροντίδα που ἔχει ἔτσι ὥστε στὸν χρόνο που μάς διαθέτει νὰ κάνουμε τὸ καλύτερο, κι ἐμεῖς αὐτὸ τὸ ξεχνᾶμε συχνά. Ζοῦμε τὸ χρόνο μόνοι μας. Δὲν συν-χρονιζόμαστε μὲ τὸ χρόνο τοῦ Θεοῦ. Ἄσχετο ἂν Αὐτὸς εἶναι Ἄχρονος, ἐμεῖς ἔχουμε τὴ δυνατότητα που μάς τὴν παραχωρεῖ ὁ ἴδιος νὰ ζοῦμε τὸ χρόνο μας μαζί Του, νὰ δουλεύουμε στοὺς ἀγροὺς Του. Κι αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο κέρδος.

Ἐμεῖς πολλές φορές εἴμαστε κολλημένοι στὴν ἀμοιβή. Γιὰ τὸ πόσο χρόνο θὰ τοῦ διαθέσουμε και τί θὰ πάρουμε στὸ τέλος. Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος (Ματθαίου 20, 1-16) που προσέλαβε ὁ οἰκοδεσπότης γιὰ διαφορετικὸ χρόνο ἐργασίας ἀλλὰ μὲ τὴν ἴδια ἀμοιβή στὸ τέλος, εἶναι χαρακτηριστικὴ. Ἡ

*Σὲ ἀναζήτηση
τοῦ χαμένου χρόνου...!*
Φωτογραφία
τῆς Anne-Marie Garat
(«Le Monde de livres»)
26 Ἰανουαρίου 1996).

διαμαρτυρία των τῆς πρώτης ὥρας φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως δικαιολογημένη. Ἐμεῖς κοπιάσαμε πολὺ περισσότερο και παίρνουμε τὰ ἴδια λεφτὰ μὲ τοὺς ἐργάτες τῆς ἐνδεκάτης. Ἀλλὰ και ἡ ἀπάντηση τοῦ ἐργοδότη εἶναι ἐπίσης ἀποστομωτικὴ. Αὐτὴ ἦταν ἡ συμφωνία μας. Ὅλοι, ὅμως, ἐμεῖς που ἐπιμένουμε στὸ νομικὸν τοῦ πράγματος ἀπὸ τὴ μία μεριὰ και στὴ μεγαλοθυμία τοῦ ἐργοδότη νὰ παράσχει ἰσότητα εὐκαιριῶν ἀπὸ τὴν ἄλλη, ξεχνᾶμε τὸ μεγάλο εὐεργέτημα τῶν τῆς πρώτης ὥρας. Δὲν εἶναι οἱ χαμένοι τῆς ἱστορίας και οἱ ἀδικημένοι. Οἱ τῆς ἐνδεκάτης ἀπολαμβάνουν τὴν ἴση εὐκαιρία νὰ εἰσπράξουν ἀμοιβὴ τῶν πρώτων. Ἄσχετο τι συμφώνησαν οἱ πρώτοι γιὰ τὸ τέλος, ἀμείφθηκαν μὲ τὴ μεγάλη εὐκαιρία που τοὺς δόθηκε νὰ δουλέψουν γιὰ τὸν Κύριο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς βάρδιας και νὰ ἐργασθοῦν γι' Αὐτὸν πολὺ περισσότερο χρόνο ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Αὐτὸ δίνει τὴν ὑπέρ-ἀξία στὸ χρόνο τους, τὸ περισσότερο, που μὲ τὰ στενὰ ὄρια και τοὺς ὅρους τοῦ δοῦναι και λαβεῖν χάνεται σ' ἕνα παράπονο συνδικαλιστικοῦ τύπου.

Τὸ ἴδιο θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε γιὰ τὸ παράπονο τοῦ μεγάλου ἀδελφοῦ στὴν παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ (Λουκᾶ 15, 11-32). Και ἐκεῖ ἔχουμε διαμαρτυρία τοῦ μεγάλου, τοῦ τῆς πρώτης ὥρας, γιὰ ὅλα ἐκεῖνα που ἐπιδαψίλευσε ὁ φιλόανθρωπος πατέρας στὸν γιὸ που ἐπέστρεψε. «*Τόσα χρόνια σοῦ δουλεύω και δὲν μοῦ ἔδωσες οὔτε ἕνα κασίκι γιὰ νὰ εὐφρανθῶ μὲ τοὺς φίλους μου*». Εἶχε ξεχάσει, ὅμως, αὐτὸ που τοῦ ἀπάντησε ὁ πατέρας. Δὲν τοῦ εἶπε τόσα χρόνια μοῦ δούλεψες ἀλλὰ «*παιδί μου, ἐσὺ εἶσαι πάντοτε μαζί μου*». Αὐτὸ τὸ «*σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ*» εἶχε ξεχάσει. Τὸν ἐνδιέφερε κυρίως ἡ δουλειὰ μὲ τις ἀπολαυές και ὄχι γιὰ τὸ γιὰ ποιὸν ἐργαζόταν. Ὁ χρόνος πῆρε μετρητὴ μορφή και ἔγινε πληθυντικὸς χρόνος, χρόνια. Ὅπως και στὴν περίπτωση τῶν ἐργατῶν τῆς πρώτης ὥρας ἐκεῖνο που μετροῦσε ἦταν οἱ ὥρες, οἱ ἐργατοῦρες και ὄχι ὁ ἐργοδότης. Αὐτὸ ὅταν μάς διαφεύγει χάνουμε τὸν συν-χρονισμό μας και ὁ χρόνος μας γίνεται μοναχικὸς· φθάνουμε «*νὰ δουλεύουμε γιὰ μᾶς!*»!

Τί είναι χρόνος;

Οι έπιστήμες των αριθμών και μετρήσεων, τα Μαθηματικά, ή Φυσική και ή Αστρονομία για να όρίσουν το χρόνο παρατηρούν, μελετούν και υπολογίζουν τις κινήσεις, τις τροχιές και τα συστήματα των ουρανίων σωμάτων: των πλανητών, των αστερών, των γαλαξιών και αυτού τούτου του σύμπαντος, το όποιο κινείται και φθείρεται! Μετρούν τη κίνηση, τη διάρκεια και τη φθορά του φυσικού κόσμου και υπολογίζουν το χρόνο. Γιατί ο χρόνος δεν έχει δική του ύπόσταση, δική του οντότητα.

Σε αυτή τη διαπίστωση καταλήγει και ο ιερός πατήρ Βασίλειος ο Μέγας: «*τοιούτος ο χρόνος, ού το μέν παρελθόν ήφανίσθη, το δε μέλλον ούπω πάρεστι, το δε παρόν πριν γνωσθήναι διαδιδράσκει την αίσθησιν*». (Αυτό είναι το χαρακτηριστικό του χρόνου, του όποιο το μέν παρελθόν δεν υπάρχει πιά, το μέλλον δεν έχει έλθει ακόμη, το δε παρόν ξεφεύγει από την αντίληψή μας πριν καν το συνειδητοποιήσουμε).

Η ύπόσταση του χρόνου εξαρτάται από τη φυσική δημιουργία και συνυπάρχει με αυτήν. «*Άρα τῷ κόσμῳ ή τοῦ χρόνου διέξοδος υπέστη, έπειγομένη αεί και παραρρέουσα και μηδαμοῦ πανομένη τοῦ δρόμου*», συνεχίζει ο ιερός πατήρ. (Η φανέρωσις του χρόνου υπήρξε ταυτόχρονα με τη παρουσία του κόσμου, ή όποια συνεχῶς παρέρχεται με βιασύνη και πουθενά δεν σταματᾶ τήν πορεία της). Ο χρόνος είναι μιᾶ συνεχῆς ροή γεγονότων που άφεταιρία έχουν τήν αρχή της δημιουργίας και τέλος τήν συντέλεια του κόσμου.

Πέρα όμως του μαθηματικού χρόνου, του χρόνου της Έπιστήμης, του φυσικού χρόνου με τον όποιο μετρῶνται τὰ έτη και οί χιλιετίες, καταρτίζονται τὰ ήμερολόγια και προσδιορίζονται οί ήλικίες, υπάρχει και ο χρόνος της Έκκλησίας. Ο όποιος έχει το δικό του στίγμα στο ίδιο κεφάλαιο της Γενέσεως: «*έν αρχή έποίησεν ο Θεός τον ουρανόν και την γήν*». Μέσα σ' αυτή τη δημιουργική δύναμη της βιβλικής φράσεως φαίνεται «*ή μακαρία φύσις, ή αρχή των όντων*», παρατηρεῖ και πάλι ο Μέγας Βασίλειος. Δηλαδή φαίνεται ο Θεός, ο όποιος προηγείται κάθε έννοιας γήινου

Του Πανουσ. Άρχιμ. Χριστοφόρου Νάνου

χρόνου διότι, όπως μαρτυρεῖ ο Θεολόγος της Έκκλησίας, Ιωάννης ο Ευαγγελιστής: «*έν αρχή ήν*» ο ένυπόστατος Λόγος του Θεού «*δι' οῦ και τους αιώνας έποίησεν*». Δηλαδή είναι ο πρό των αιώνων υπάρχων Θεός. Μετά δέους αναφέρεται στο βιβλίο των Παροιμιών ή θεολογική πληροφορία: «*Ηνίκα ήτοίμασεν ο Πατήρ τον ουρανόν συμπαρήμην αυτῷ*». (Καθ' όν χρόνον δημιουργούσε ο Θεός Πατήρ τον υλικό κόσμο συμπαρευρισκόμουν μ' αυτόν ως Θεός Λόγος).

Όταν, λοιπόν, αναφερόμεθα στο χρόνο της Έκκλησίας αντιλαμβανόμεθα ότι ή άφεταιρία του είναι ο προαιώνιος Υιός και Λόγος του Θεού, «*ο ὢν επί πάντων Θεός εύλογητός εις τους αιώνας*» κατά τον Άπ. Παῦλο. Δηλαδή ο μόνος κατά φύσιν άχώρητος και άχρονος.

Όμως, ο Έκκλησιαστικός χρόνος δεν είναι εκτός του τόπου και του χρόνου που ζοῦμε. Μπορεί να προηγείται και να οδεύει στήν αιωνιότητα αλλά άφορά άμεσα και στους έδῶ κατοικούντας ανθρώπους. Πως είναι δυνατόν, βέβαια, το αιώνιο, το άχρονο, το τοπικά άπροσδιόριστο διάνυσμα της Έκκλησίας να εισέρχεται και να συμπλέκεται μέσα στο χώρο και το χρόνο που ζοῦμε έμεις;

Η ύμνολογία της Έκκλησίας μας δίνει τήν άπάντηση με το άπολυτίκιον της έορτής, της κατά σάρκα περιτομής του Χριστού: «*Μορφήν αναλλοιώτως ανθρωπίνην προσέλαβες, Θεός ὢν κατ' ουσίαν πολνεύσπλαχνε Κύριε*». Με τήν θεία ένανθρώπηση εισέρχεται ή άχρονος αιωνιότης στην έν χρόνω δημιουργία για να θεραπεύσει τήν φθορά του χρόνου και τήν ματαιότητα που τον ακολουθεῖ. Για το λόγο αυτό «*οὐκ έπαισχύνεται σαρκός την περιτομήν ο άναρχος κατά τον Πατέρα*» για να λάβει αρχή ή άφθαρσία άπέναντι στη φθορά και ή βεβαία έλπίς της αιωνιότητος άπέναντι στη ματαιότητα των ανθρωπίνων πραγμάτων διότι «*άθανασία ήν έν αυτῷ*» μᾶς άποκαλύπτει ή Σοφία Σολομώντος.

Και όσοι πίστεψαν, πιστεύουν και θα πιστέψουν μέχρι της συντελείας του αιώνος τούτου

στήν ένανθρώπιση του Λόγου του Θεου συμμετέχουν και στην άχρονο αιωνιότητα Αυτού. Από κατά φύσιν κτιστοί γίνονται κατά χάριν άκτιστοι, αναφέρει ο άγιος Μάξιμος. Και συντελείται το θαύμα του συγκερασμού του χρόνου της δημιουργίας με το χρόνο της Εκκλησίας και διαμορφώνεται ο λειτουργικός χρόνος. «*Η λατρεία της Εκκλησίας συνεκέρασε το θεϊο και το ανθρώπινο*» επιβεβαιώνει και ο καθηγητής της Λειτουργικής κ. Ιωάννης Φουντούλης.

Ο πιστός, ζώντας τον λειτουργικό χρόνο, εισέρχεται στο χώρο του θελήματος του Θεού και ζει τον χρόνο του αγιασμού και της θεώσεως, σύμφωνα με την αδιάψευστη μαρτυρία του Ίησού: «*ο τον λόγον μου ακούων και πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον*».

Αν ο γήινος χρόνος που γίνεται παλαιός με την έναρξη ενός νέου, ενηλικιώνει, γηράζει, φθείρει τον άνθρωπο και οδηγεί το ανθρώπινο σώμα στο θάνατο, ή ψυχή μένει ανεπηρέαστος αυτής της αλλοιώσεως διότι ο αιώνιος Λόγος έμφύτευσε σ' αυτήν, με την εν τῷ κόσμῳ κοινωνία Του, ζωήν αιώνιον και άθάνατον. «*Εἰ ὁ ἔξωθεν ἄνθρωπος φθείρεται, ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα τῇ ἡμέρα*» μάς διδάσκει ο Άπ. Παῦλος. Αυτή είναι ή ανεκτίμητη δωρεά που απολαμβάνει ο πιστός εκείνος που «*πάντων τῶν ὄντων τὴν πρὸς Θεὸν προκρίνει συμβίωσιν*», (έκεινος που προτιμᾷ από όλα τα δημιουργήματα την μετά του Θεού κοινωνία). Δηλαδή, αντί ο πιστός να συσχηματίζεται με την συμπεριφορά του σύμφωνα με το θέλημα του ένανθρωπήσαντος Χριστού, όπως μάς συνιστᾷ και ο Άπ. Πέτρος: «*ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνεΐᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε*».

Δέν είναι, όμως, μόνο το δέος και ή έκσταση από την αίσθηση του θείου, ούτε ή θεόληπτη έμπειρία του υπερκοσμίου που δεσπόζουν και ώφελοῦν την ψυχή του πιστού που ζει το λατρευτικό χρόνο της Εκκλησίας. Άλλά δημιουργείται και ή πνευματική εκείνη ατμόσφαιρα μέσα στην όποια ο νοῦς, με νηφαλιότητα, βλέπει τις σωστές και λαυθασμένες έπιλογές του στο χρόνο που πέ-

ρασε και κάνει τον απολογισμό του:

«*Αν, για παράδειγμα, στο χρόνο που πέρασε, ζήσαμε την άδικία, την υποτίμηση, την προσβολή, τον παραγκωνισμό, έναποθέτουμε τώρα την πικρία μας στην δικαιοσύνη του Θεού, που έχει τη δύναμη να την μεταβάλει σε μισθαποδοσία. Και εκείνο που κρατᾷμε για τον έναντό μας είναι ή ανεξικακία, όπως μάς συμβουλεύει ο Άπ. Παῦλος: «ὄρατε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῶ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας!».*

Αν, στο χρόνο που πέρασε, πρόλαβε ή άμαρτία να μάς βαρύνει την συνείδηση, ζητᾷμε συγγνώμη από τον ένανθρωπήσαντα Θεό, και Έκείνος κρίνει την άμαρτία και απαλείφει το άνόμημά μας στο άπειρο Αυτού έλεος. Και μεϊς ᾶς υποδεχοῦμε το νέο χρόνο με την αίσθηση της πνευματικής ανακούφισης όπως μάς υπευθυμίζει ο ψαλμικός στίχος: «*Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην...*».

Αν ή χαρά πλημμύρισε τη ψυχή μας για όσα καλά κατορθώσαμε στο χρόνο που πέρασε, παρακαλοῦμε τον αιώνιο Θεό να μάς ενισχύσει ώστε να επαναλάβουμε τις αγαθές μας προσπάθειες στη καινούργια χρονική περίοδο για να διατηρήσουμε την πνευματική μας χαρά.

Αν, στο χρόνο που πέρασε, δέν γίναμε πλούσιοι και παραμείναμε πτωχοί, φέρνουμε ενώπιόν μας το παράδειγμα του κορυφαίου Ίεράρχου Βασιλείου, που ο ίδιος έπτώχευσε για να πλουτίσει ή Εκκλησία και με το τριμμένο του ράσο κράτησε ψηλά την Όρθοδοξία. Είναι εκείνος, που στην άπειλή δήμευσης της περιουσίας του, αντί να φοβηθεί έμειδίασε, γιατί την είχε ήδη δημεύσει αυτοπροαίρετα, για την αγάπη του Χριστού, στους πτωχούς: «*Ἐσκόρπισε, ἔδωκε τοῖς πένησι· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα*».

Αν ή ματαιότητα του κόσμου διέψευσε έλπίδες και προσδοκίες, απευθυνόμαστε τώρα στη «προσδοκία τῶν Ἐθνῶν» για να γίνει Έκείνος προσδοκία μας, να ανανεώσει τις έλπίδες μας, όχι με ψεύτικες υποσχέσεις, αλλά, όπως μάς λέγει ο ουρανοφάντωρ, με τα αιώνια λόγια του Εὐαγγελίου ώστε να εκπληρωθεϊ ή υπόσχεσίς Του: «*ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν!*».

Ὁ Χριστὸς οὐδέποτε ἀρνήθηκε τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐκφράζει τὰ συναισθήματα λύπης καὶ συμπάθειας γιὰ τὸν χαμὸ κάποιου προσφιλοῦς προσώπου του. Μάλιστα ὁ Κύριος σπλαγχνίσθηκε τὴν χήρα τῆς Ναὶν ποὺ θρηνοῦσε τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ της (Λουκ. 7, 13), βοήθησε τὸν Ἰάειρο καὶ ἀνέστησε τὴν κόρη του (Μάρκ. 5, 22), λυπήθηκε καὶ δάκρυσε γιὰ τὸν φίλο Του Λάζαρο (Ἰω. 11, 34).

Ἔτσι καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δὲν χαρακτηρίζουν τὴν λύπη καὶ τὸ πένθος ὡς ἀμαρτήματα, ἀλλὰ συνιστοῦν νὰ μὴν κατανοῦν συντριβὴ καὶ ἀπελπισία, προϊόντα δηλ. ἀπιστίας. Ζητοῦν νὰ καταπραῦνουν τὸν πόνο μὲ

Οἱ Πατέρες μιλοῦν γιὰ τὸ πένθος

Τοῦ Πρωτ. κ. Σπυρίδωνος Λόντου

βάλσαμο παρηγοριᾶς καὶ τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ προβάλλουν εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὁ θάνατος εἶναι κοινὸς γιὰ ὅλους μας, τὸ χριστιανικὸ δόγμα τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἀνάστασης τῶν σωμάτων καθὼς καὶ τὸ ἀγαθὸ ὄνομα τοῦ ἐκλίποντος. Συνιστοῦν τὴν ἐγκαρτέρηση στὴν θλίψη καὶ τὴν ἐλπίδα στὸν Ἀναστάνα Χριστό.

Ὁ **Μ. Βασίλειος** στὴ χήρα τοῦ Ἀρινθαίου συνιστᾷ νὰ ἔχει μέτρο στὸν πόνο της ὥστε νὰ μὴν συντριβεῖ ἀπὸ τὴν λύπη της (Migne 32, 1001). Ἀκόμα λέει ὅτι δὲν ἐπιτρέπονται τὰ μεγάλα πένθη, τὰ οὐρλιαχτὰ καὶ τὰ ξεφωνήματα, ἀλλὰ μόνο τὰ μικρὰ δάκρυα. Ὁ Θεοδώρητος λέει ὅτι ἡ θλίψη μας γιὰ τὸν θανόντα πρέπει νὰ μοιάζει μὲ τὴν θλίψη μας γιὰ κάποιον ποὺ ἀποχωριζόμαστε πρόσκαιρα καὶ νὰ μετριάζεται μὲ τὴν ἐλπίδα (Migne 83, 1189).

Ὁ **Ἰωάννης Χρυσόστομος** δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀθυμία, οὔτε τὴν λύπη καὶ τὸ πένθος, ἀλλὰ ζητᾷ νὰ μὴν ἀγανακτοῦμε καὶ νὰ μὴν πενθοῦμε ὑπέρμετρα (Migne 48, 1019). Ἐμποδίζει τὴν βαρεῖα λύπη καὶ τὸ μανιακὸ καὶ ἀπρεπὲς

πένθος, τὴν ἀπελπισία καὶ ἀγανάκτηση καὶ ζητᾷ τὴν εὐχαριστία πρὸς τὸ Θεό. Μὲ τὴν ἀδημονία ὁ πενθὼν βρίζει τὸν θανόντα καὶ ἐξοργίζει τὸ Θεό, θεωρώντας Τον ἄδικο. Ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς βρίσκει κοινὸ φάρμακο στοὺς πενθοῦντες ὅτι βλέπουν ἀνθρώπους νὰ προπέμπουν ἄλλους ἀνθρώπους (Migne 35, 1041).

Παραθέτουμε κατωτέρω ἀποσπάσματα ἀπὸ λόγους παρηγοριᾶς ἱερῶν πατέρων ποὺ μπορεῖ ὁ ἱερεὺς νὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν πενθοῦντων:

Μ. Βασίλειος πρὸς Νεκτάριον γιὰ τὸν θάνατο τοῦ γιοῦ του (Migne 32, 237-241): «... ἂν θελήσουμε νὰ θρηνήσουμε κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ δυστυχήματος δὲν θὰ μᾶς φθάσει ὁ χρόνος τοῦ βίου καὶ ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι στεναῶν μαζὶ μας, πάλι ὁ ὄδυρμός τους δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὸς γιὰ τὸ μεγάλο πάθημά μας. Ἄς θελήσουμε νὰ ἀναλογισθοῦμε τὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ, τὸν σῶφρονα λογισμό..., ὁ ὁποῖος ἐπιτάσσει νὰ μὴν λυπούμαστε γιὰ τοὺς θανόντες... πρέπει μὲ ὑπομονὴ νὰ ἀποδεχόμαστε τὶς βουλές τοῦ Θεοῦ ἔστω καὶ ἂν εἶναι σκληρές... Ὅχι δὲν στερήθηκες τὸ γιό σου ἀλλὰ τὸν ἀπέδωδες στὸν δημιουργό του, τὸν ὑποδέχθηκε ὁ οὐρανός. Ἄς ἀναμείνουμε λίγο καὶ θὰ εἴμαστε μαζὶ του, καθόσον ὅλοι πορευόμαστε πρὸς τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ ποὺ ὅλοι θὰ βαδίσουμε καὶ ὅλους μας ἀναμένει τὸ ἴδιο κατάλυμα. Ἄς εὐχόμαστε νὰ μοιάσουμε μὲ ἐκεῖνον στὴν ἀρετῇ, ὥστε μὲ τὸ ἄδολο ἦθος νὰ τύχουμε τῆς ἀναπαύσεώς του...».

Μ. Βασίλειος πρὸς τὴν σύζυγο τοῦ Νεκταρίου γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ της (Migne 32, 241-244): «... Γνωρίζω καλὰ ποιὰ εἶναι τὰ μητρικὰ σπλάγχνα καὶ κατανοῶ τὸ πόσο πονᾶς... ἀλλὰ ὅπως μάθαμε ἀπὸ τὸ ἱερὸ εὐαγγέλιο τὰ ἀνθρώπινα δὲν βαδίζουν χωρὶς πρόνοια καὶ γνώση τοῦ Θεοῦ... ἂς μὴν ἐλέγχουμε τὴν δίκαια κρίση Του... τώρα ὁ Θεὸς δοκιμάζει τὴν ἀγάπη σου πρὸς Αὐτὸν καὶ τώρα σοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία μὲ τὴν ὑπομονὴ νὰ λάβεις τὸ μερίδιο τῶν μαρτύρων... Ὅταν ἔγινες μητέρα γνώριζες ὅτι εἶσαι θνητὴ καὶ γέννησες θνητό... δὲς τὸν κόσμον ὅλο ποὺ εἶναι θνητὸς καὶ ἂς παρηγορηθεῖς ἀπὸ αὐτό... μὴν ἀμελήσεις τὸ σύζυγό σου, ἂς γίνῃ ὁ ἓνας παραμυθία τοῦ ἄλλου, μὴ καταπέσεις ἀπὸ τὸ βάρος τῆς δυστυχίας καὶ μεγαλώσεις τὴν συμφορά...».

Άγ. Γρηγορίου πρὸς τοὺς γονεῖς του γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ του Καισάρου (Migne 35, 755 κ.ε.): «...δεχθεῖτε λοιπὸν παρηγοριὰ οἱ πρεσβύτεροι, ἀπὸ ἐμένα τὸ τέκνο σας, οἱ γονεῖς... πόσο χρόνο θὰ ζήσουμε ἀκόμη νὰ τὸν πενθοῦμε;... ἡ ζωὴ εἶναι πρόσκαιρη... γεννιόμαστε χωρὶς νὰ προϋπάρχουμε. Καὶ ἔπειτα πεθαίνουμε... εἴμαστε σὰν ὄνειρο στιγμιαῖο, σὰν σκιά περαστικὴ, ἀτμός, ἄνθος τὸ ὁποῖο μόλις φυτρώσει μαραίνεται (Ψαλμ. ρβ, 15).

Άγ. Γρηγορίου Νύσσης πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο γιὰ τὸν θάνατο τῆς βχρονης κόρης του Πουλχερίας (Migne 46, 889): «...ἂν ἔφυγε τὸ παιδί ἀπὸ ἐσένα πῆγε στὸ Δεσπότη τῶν πάντων. Ἐκλείσε γιὰ σένα τὰ μάτια, ἀλλὰ τὰ ἄνοιξε στὴν λάμψη τοῦ αἰωνίου φωτός, ἔφυγε ἀπὸ τὴν τράπεζά σου, ἀλλὰ συμμετέχει σὲ ἀγγελικὴ βασιλεία καὶ πῆγε στὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Λυπᾶσαι πού δὲν βλέπεις τὸ φυσικὸ κάλλος της, γιατί δὲν μπορεῖς νὰ δεῖς τὸ ψυχικὸ της κάλλος... πρέπει νὰ χαίρεσαι πού δὲν ἔζησε δυσάρεστα πράγματα καὶ δὲν δοκίμασε λύπες...».

Άγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, λόγος στὸ ἀποστολικὸ χωρίο τῆς νεκρώσιμης Ἀκολουθίας: «...τοὺς πεθαμένους ἀποκαλεῖ κεκοιμημένους, γιατί ὁ θάνατος εἶναι ὕπνος μακρὺς, καὶ ὅπως κάποιος κοιμᾶται καὶ ξυπνᾷ, ἔτσι καὶ ἐκεῖνοι θὰ ξυπνήσουν καὶ θὰ ἀναστηθοῦν. Ὅπως ἓνα παλαιὸ σπίτι γιὰ νὰ τὸ ἀνακαινίσεις τὸ ἀδειάζεις, ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς χαλαεῖ τὸ σῶμα μας, τὸ ἀδειάζει ἀπὸ τὸν ἔνοικό του, τὴν ψυχὴ, καὶ θὰ τὸ ἀνακαινίσει τὴν ἡμέρα τῆς κοινῆς ἀνάστασης. Μὲ τοὺς ὄδυμους καὶ τοὺς θρήνους μιμεῖσαι τοὺς ἄπιστους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐλπίδα. Ὅποιος δὲν ἔχει πίστη καὶ ἐλπίδα στὴν μετὰ θάνατον κρίση, αὐτὸς δὲν ἔχει καμία μεταθανάτιο ἐλπίδα. Ἡ ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως παρηγορεῖ τὸν πενθοῦντα καὶ δίνει θάρρος καὶ πεποίθηση ὅτι θὰ ξανασυναντήσουμε τοὺς ἀγαπημένους μας νεκρούς...».

Τὸ χαροποιὸν πένθος

Ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης στὸ ἔργο του Κλίμαξ, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ πνευματικὸ καθοδηγητὴ τῶν χριστιανῶν, παραθέτει διάφορους λόγους του, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν βαθμίδες ἀνόδου πρὸς τὴν ὑπέρτατη βαθμίδα τῆς κλίμακας

στὴν ὁποία βρίσκεται ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, στὴν ὁποία ὅλοι κατατείνουμε.

Ὁ ἑβδομος λόγος του εἶναι περὶ τοῦ χαροποιοῦ πένθους. Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης ὀρίζει τὸ πένθος ὡς μονιμοποιημένη κατάσταση ὀδύνης στὴν ψυχὴ τοῦ μετανοοῦντα. Τὸ κατὰ Θεὸν πένθος εἶναι, λέγει, ἡ σκυθρωπότητα τῆς ψυχῆς, τὸ χρυσὸ καρφὶ πού καρφώνει στὴν καρδιά ἢ λύπη γιὰ νὰ τὴν φρουρεῖ. Χαρακτηριστικὸ ἐκείνων πού προόδευσαν κάπως στὸ μακάριο πένθος εἶναι ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ σιωπὴ τῶν χειλέων, ἐκείνων πού προόδευσαν περισσότερο, ἡ ὀργησία καὶ ἡ ἀμνησικακία, ἐνῶ αὐτῶν πού ἔφθασαν στὴν τελειότητα, ἡ ταπεινοφροσύνη.

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης προτρέπει τοὺς πενθοῦντες νὰ κρατοῦν σφιχτὰ τὴ μακαρία χαρομολύπη, ἢ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν εὐλογημένη κατάνυξη. Νὰ προσπαθοῦν νὰ ἀποκτήσουν τὸ χάρισμα τοῦ ἐσωτερικοῦ δακρύου, νὰ μὴν συμπεριφέρονται σὰν ἐκείνους πού μετὰ τὴν ταφὴ τῶν νεκρῶν, ἄλλοτε θρηνοῦν καὶ ἄλλοτε μεθοῦν. Ἄν πενθεῖς, λέγει, νὰ αὐξήσεις τὸ πένθος σου καὶ τὸ θρήνο, διότι ἐξ αἰτίας τῶν ἀμαρτιῶν σου ἄφησες τὴν ἀνετη ζωὴ καὶ ἀναγκάστηκες νὰ ἀσπασθεῖς τὸ σκληρὸ (πένθιμο μοναχικὸ) βίο.

Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ δάκρυα, οὔτε ἐπιθυμεῖ νὰ πενθεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ὀδύνη τῆς καρδιάς του, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τὸν βλέπει νὰ ἀγάλλεται καὶ νὰ εὐθυμεῖ ἐσωτερικὰ ἀπὸ ἀγάπη πρὸς Αὐτόν. Δὲν κατέκτησε τὸ κάλλος τοῦ πένθους ἐκεῖνος πού πενθεῖ ὅταν θέλει, ἀλλὰ ἐκεῖνος πού πενθεῖ γιὰ τὸ λόγο πού θέλει καὶ ὅπως ὁ Θεὸς θέλει.

Κάθε Κληρικὸς, ὁποιαδήποτε μὀρφωση καὶ ἂν ἔχει καὶ σὲ ὁποιαδήποτε διακονία τῆς Ἐκκλησίας ὑπηρετεῖ, πόσο μᾶλλον στὰ ἱερά κοιμητήρια, πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι πολῦτιμος, ζηλωτὴς, ἐποικοδομητικὸς καὶ ἀκαταπόνητος διάκονος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου πού τοῦ ἔχει ἐμπιστευθεῖ ἡ Ἐκκλησία. Κύρια εὐθύνη του εἶναι νὰ μεριμνᾷ μὲ φλογερὴ πίστη γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου, νὰ εἶναι «τύπος τῶν πιστῶν» καὶ «μιμητὴς» τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Μὲ τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ δικὴ του προσπάθεια θὰ γίνεῖ ἱκανὸς ἐργάτης στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Χριστοῦ, ἄξιος νὰ τύχει τοῦ ἐλέους Του κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως. Ἀμήν.

Σκέψεις και προβληματισμοί γιὰ τὴ λειτουργία τῶν κατηχητικῶν συνάξεων

Ὁ συνεχῆς προβληματισμὸς πάνω σὲ θέματα ποιμαντικῆς διακονίας κρίνεται πάντοτε ὡς ἀπαραίτητος γιὰ τὴ βελτίωση καὶ τὴν πρόοδό της. Πολὺ περισσότερο ὅταν αὐτὴ ἢ διακονία συνδέεται μὲ τὴν ἀσκηση τῆς ποιμαντικῆς τῶν νέων. Λίγες σκέψεις πάνω σὲ ὀρισμένα ἐρωτήματα ποὺ ἀπασχολοῦν ὄλους ἐκείνους ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἔργο τῆς ἐκκλησιαστικῆς κατήχησης:

1 Ὑπάρχει κρίση στὸ κατηχητικὸ ἔργο καὶ σὲ τί συνίσταται;

Ναί! Ὑπάρχει κρίση καὶ μάλιστα σοβαρή. Ἡ κρίση ὀφείλεται σὲ ἐξωγενεῖς κυρίως, ὅμως, σὲ ἐνδογενεῖς αἰτίες.

Οἱ ἐξωγενεῖς αἰτίες ἐντοπίζονται: α) στὴν ἔλλειψη ἐλεύθερου χρόνου τῶν παιδιῶν μὲ τὴν αὔξηση τῶν ὥρων ἐξωσχολικῶν μαθημάτων σὲ φροντιστήρια ἐνισχυτικῆς διδασκαλίας, ξένων γλωσσῶν καὶ ὑπολογιστῶν, ὠδεῖα, γυμναστήρια κ.ἄ., β) στὴν ὑποτίμηση τῆς ἀξίας τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον, γ) στὴ μεγάλη ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὸν τόπο κατοικίας ἀπὸ τὸν χῶρο κατήχησης (στὶς μεγάλες πόλεις) καὶ δ) στὴ δυσφήμιση τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου.

Στὶς ἐνδογενεῖς αἰτίες μποροῦν νὰ καταγραφοῦν: α) ἡ ἀμφισβήτηση τῆς ἀναγκαιότητας ἀσκήσεως κατηχητικοῦ ἔργου ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς κληρικούς, β) ἡ, ὡς συνέπεια τοῦ παραπάνω, ἔλλειψη κατηχητικοῦ προγράμματος στὴν κάθε ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα, γ) ἡ ἔλλειψη κατάλληλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν νὰ ἀσκῆσουν τὸ κατηχητικὸ ἔργο, δ) ἡ ἔλλειψη χώρων καὶ μέσων ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴ συστηματικὴ κατήχηση, ε) ἡ διαμόρφωση ἐνὸς μοντέλου «καλοῦ»

Ἄρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου
Πρωτοσυγκέλλου Ἱ. Μ. Βεροίας,
Καθηγητοῦ Α.Ε.Σ.Θ.

κληρικοῦ, ποὺ δὲν συμπεριλαμβάνει τόσο τὸν κληρικὸ ποὺ ἀσκεῖ κατηχητικὸ ἔργο, ὅσο τὸν καλίφωνο, τὸν εὐπαρουσίαστο ἢ ἐκείνον ποὺ διατηρεῖ «πελατειακές» παρὰ ποιμαντικές σχέσεις μὲ τοὺς πιστοὺς.

2 Μποροῦμε νὰ ἐξέλθουμε ἀπὸ τὴν κρίση αὐτὴ καὶ μὲ ποιὸ τρόπο;

Ναί! Μποροῦμε νὰ ἐξέλθουμε ἀπὸ τὴν κρίση. Ἦδη σὲ πολλές ἐνορίες δὲν ὑπάρχει κρίση. Πραγματικά, λοιπόν, τὸ κρίσιμο ἐρώτημα εἶναι: γιατί σὲ μία ἐνορία ὑπάρχει κρίση καὶ στὴ διπλανὴ ἐνορία δὲν ὑπάρχει; Ἀπὸ τίς παραπάνω ἐξωγενεῖς καὶ ἐνδογενεῖς αἰτίες ἢ σημαντικότερη εἶναι ἡ ἔλλειψη προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν κληρικῶν. Ὅπου ὑπάρχουν ἱερεῖς μὲ ὀρεξη καὶ ποιμαντικὴ διάθεση καμιὰ ἀπὸ τίς παραπάνω αἰτίες δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδίσει τὸ κατηχητικὸ ἔργο.

Ἀπὸ τὴν ἐμπειρία ποὺ διαθέτω ὡς καθηγητῆς στὴν Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης (Α.Ε.Σ.Θ.) εἶμαι σὲ θέση νὰ προβῶ στὴ λυπηρὴ διαπίστωση ὅτι οἱ περισ-

σότεροι λαϊκοί ιεροσπουδαστές δέν κατηχοῦν σέ κάποια ἐνορία, εἴτε τῆς Μητροπόλεως τους εἴτε τῆς Θεσσαλονίκης. Οὔτε τοὺς τὸ ζητᾶ κανεῖς, οὔτε ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὸ πρόγραμμα σπουδῶν. Ἀπεναντίας, ἐπιδεικνύουν μεγάλο ζῆλο γιὰ ἱερά ἄμφια καὶ τὰ παρόμοια. Δέν ἔπρεπε ἡ Ἐκκλησία νὰ παρέμβει, ἰδιαιτέρα τώρα ἐνόψει τῆς ἀνωτατοποιήσεως τῶν Ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, ὥστε στὸ πρόγραμμα σπουδῶν νὰ συμπεριληφθεῖ καὶ ἡ πρακτικὴ ἄσκηση στὸν κατηχητικὸ τομέα (οὐσιαστικὴ καὶ ὄχι εἰκονικὴ); Ὅταν ὁ ὑποψήφιος κληρικὸς δέν συνειδητοποιήσει τὴν ἀναγκαῖότητα τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου ὡς λαϊκός, πῶς θὰ τὸ ἀσκῆσει ἀργότερα, ὅταν χειροτονηθεῖ; Δέν εἶναι ὑγιές τὸ φαινόμενο οἱ περισσότεροὶ κατηχητὲς νὰ εἶναι φοιτητὲς ἢ ἀπόφοιτοι ἄλλων σχολῶν, ἐνῶ φοιτητὲς Θεολογίας ἢ ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν νὰ μὴν ἀσκοῦν κατηχητικὸ ἔργο. Ἐπίσης, πρέπει νὰ ἀλλάξουν τὰ κριτήρια ἐπιλογῆς κληρικῶν. Γιατὶ νὰ θεωρεῖται προσὸν ἢ καλὴ φωνὴ ἢ ἓνα πτυχίον καὶ ὄχι ἡ προηγούμενη ἐμπειρία στὴν κατήχηση;

3 Ποιοὶ τρόποι χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὴν ὑπέρβαση τῆς κρίσεως καὶ τὴν προσέγγιση τῶν νέων;

Δέν ὑπάρχουν συνταγὲς ἢ μυστικοὶ τρόποι. Προϋποτίθεται ἡ ποιμαντικὴ γραμμὴ τοῦ ἐπισκόπου γιὰ συστηματικὴ ἄσκηση τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου. Ἐπίσης, ἡ συνεχὴς ἐνθάρρυνσή του γιὰ προώθηση τῶν κατηχητικῶν προσπαθειῶν, ἢ ἐπιβράβευση τῶν προσπαθειῶν ποὺ κινοῦνται πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση καὶ ἡ ἐπιβράβευση τῶν κληρικῶν, ποὺ ἀσκοῦν κατηχητικὸ καὶ γενικότερα ἱεραποστολικὸ ἔργο. Αὐτὸ ὅμως δέν ἀρκεῖ. Πρέπει νὰ ὑπάρχει ἡ πεποίθηση στὸν κάθε κληρικὸ ὅτι ἡ ἱερωσύνη δέν συνδέεται μόνον μὲ τὴ λειτουργικὴ διακονία ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ποιμαντικὴ διακονία (κατηχητικὴ-κηρυκτικὴ). Οἱ παραπάνω δυὸ προϋποθέσεις, ἰδιαιτέρα ἡ

δεύτερη, εἶναι σημαντικὲς τόσο γιὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἄσκηση τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου, ὅσο γιὰ τὴν ἀποδυνάμωση τῶν αἰτίων ποὺ ὀδηγοῦν στὴν κρίση.

Ἡ κατήχηση συνδέεται μὲ τὰ πρόσωπα. Ἐάν, λοιπόν, ὁ κληρικὸς διαθέτει ἱεραποστολικὸ ζῆλο, τότε καὶ διαπροσωπικὲς σχέσεις θὰ καλλιεργῆσει καὶ σέ κόπους θὰ ὑποβληθεῖ καὶ ὑποστηρικτὲς θὰ ἐξασφαλίσει καὶ συνεργάτες θὰ βρεῖ. Ἀντίθετα, ἡ ἔλλειψη ἱεραποστολικῆς διάθεσης ἀπὸ μέρους τῶν κληρικῶν ἀποτελεῖ ἀπὸ μόνῃ τῆς μιᾶ σοβαρὴ ἐκκλησιαστικὴ κρίση, ποὺ μᾶς ἀγγίζει ὅλους. Μακάρι ὅλοι νὰ συνειδητοποιήσουν τὴν ἀλήθεια ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἢ εἶναι ἱεραποστολικὴ ἢ δέν ὑπάρχει.

Ἐνδιαφέρουσες ἐκδόσεις

Ἱεροδιδασκάλου
κ. Ἐμμανουὴλ
Σταυρουλάκη
**Συναξάριον πάντων
τῶν Ἁγίων
τῶν ἐν Κρήτῃ
διαλαμψάντων**

Ἱεροδιδασκάλου
κ. Ἐμμανουὴλ
Σταυρουλάκη
Συναξάριον
Ἐκδόσεις
Ἱεροσυντάκτου Ἐφημερίου
Ἱεροσ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης
2004

Ἀρχιμ. Φιλοθέου Νικολάκη

ΘΕ ἈΓΙΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκδόσεις
Ἱεροσυντάκτου Ἐφημερίου
Ἱεροσ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης
2004

**Ἀρχιμανδρίτη
κ. Φιλοθέου
Νικολάκη**
**Οἱ Ἅγιοι
τῶν Ἀθηνῶν**

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμοῦ

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ 75ος κανόνας τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου (πού παρατίθεται στό Ἱερατικό) νοιάζεται γιά τὸ περιεχόμενο τῶν λεγομένων στή Λατρεία ὥστε νά μὴν ἀκυρώνονται ἀπὸ τὴν ἀντιαισθητικὴ κατάχρηση τοῦ μέλους. Σχολιάζοντάς τον ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ψάλτες (πολλῶ μᾶλλον ἀπὸ τὸν λειτουργό!) «ἦθος ταπεινὸν καὶ κατανευγμένον» κατὰ τὴν μελώδηση. Θὰ προσπαθήσουμε νά ἐξετάσουμε πῶς αὐτὸ τὸ ἦθος συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τὴν εὐκρίνεια τῆς ὁμιλίας καὶ μὲ τὸν λειτουργικὸ ρυθμό.

Εὐκρίνεια, ρυθμός, καὶ «ταπεινὸν ἦθος»

Εἶναι πέρα ἀπὸ κάθε ἀμφιβολία πῶς ἡ εὐκρίνεια κατ' ἀρχὴν ἀποτελεῖ θέμα φυσικῆς κατασκευῆς καὶ λειτουργίας τοῦ φωνητικοῦ συστήματος. Ἄλλοι ἄνθρωποι διαθέτουν τὸ φυσικὸ χάρισμα τῆς «πεντακάθαρης» φωνῆς, ἐνῶ ἄλλοι ἀγωνίζονται νά γίνουν καταληπτοὶ ἀκόμη καὶ στὸν συνηθῆ καθημερινὸ λόγο. Ὅμως ἀλλοίμονο ἂν ἔπρεπε νά παραιτηθοῦμε ἀπὸ κάθε δυνατότητα βελτιώσεως! Ἡ φύση ἐπιδέχεται ἀλλαγές καὶ τροποποιήσεις ἀναλόγως μὲ τὴ δύναμη τῆς βουλήσεώς μας. Ὁ Δημοσθένης ἔγινε ρήτορας παρὰ τὴ δυσαρθρία του, λόγω τῆς μεγάλης ἐπιμονῆς του.

Ἐνας τρόπος νά ἀντιληφθοῦμε τὴν εὐκρίνεια τῶν λεγομένων μας εἶναι νά ζητήσουμε ἀπὸ γνωστούς μας νά μᾶς ποῦν πόσες μεμωμένες λέξεις συλλαμβάνουν ἀπὸ ἓνα λειτουργικὸ κείμενο πού διαβάσαμε. (Δὲν μιλῶ γιά ἔννοιες, διότι ἐλάχιστοι ἄνθρωποι ἀντιλαμβάνονται ὀλοκληρωμένες ἔννοιες ἀπὸ τὴ σημερινὴ λειτουργικὴ γλώσσα). Τὸ «πέιραμα» ἀξίζει νά γίνει καὶ κατ' ἰδίαν ἀλλὰ καὶ

χρησιμοποιώντας τὴ μικροφωνικὴ ἐγκατάσταση τοῦ ναοῦ μας. Ἄς μὴν ἐκπλαγοῦμε ἂν μᾶς πληροφορήσουν πῶς ἡ ἀκοή τους συνέλαβε ἓνα ἐλάχιστο ἀριθμὸ λέξεων. Μάλιστα, στὶς πραγματικὲς συνθήκες τῆς Λατρείας μὲ τοὺς μικροὺς ἢ μεγάλους θορύβους, θὰ συλλάβουν ἀκόμη λιγώτερες.

Σχεδὸν ὅλοι μας, φρονῶ, λίγο ἢ πολὺ θὰ χρειαστεῖ νά καταβάλουμε συνειδητὴ προσπάθεια προκειμένου νά γίνει καθαρότερη ἡ λειτουργικὴ μας ἀπαγγελία. Θὰ χρειαστεῖ νά μὴν «κολλᾶμε» πολλές λέξεις στή σειρά, νά σεβόμαστε τὸ κόμμα καὶ τὴν τελεία, νά μὴν παραλείπουμε φωνήεντα ἢ σύμφωνα ἢ συλλαβές, νά τηροῦμε σωστὸ τονισμό, νά διαβάσουμε πολλές φορές κάποια εὐχή ἢ περικοπὴ πού μᾶς δυσκολεῖ ὥστε νά γίνει κτῆμα μας κ.ἄ.

Ὅλα αὐτὰ ἀνήκουν στὸ τεχνικὸ μέρος.

Δίνοντας ἔμφαση στὸ τεχνικὸ μέρος, ὅμως, διατρέχουμε τὸν κίνδυνο νά γίνουμε ἐπιτηδευμένοι. Ἐνδέχεται νά μεταπέσουμε σὲ μία κατάσταση κατὰ τὴν ὁποία τὸ μυαλό μας παραμένει καθλωμένο στὸ πῶς λέμε αὐτὰ πού λέμε. Χωρὶς νά τὸ καταλάβουμε μπορεῖ νά μετατραποῦμε σὲ ἡθοποιούς. Ἡ ἔγνοια μας γιά τὴν εὐκρίνεια ἴσως θυσιάσει τὴν γνησιότητά μας.

Εἶχαμε σὲ ἄλλη εὐκαιρία θίξει τὴν ἀνάγκη ὁ λειτουργὸς νά προσεύχεται μὲ τὰ ἴδια τὰ λόγια πού προφέρει. Πόσοι ἀπὸ ἐμᾶς μποροῦμε νά ἰσχυριστοῦμε ὅτι τὸ πραγματώνουμε; Καὶ πόσο συχνά; Ἐδῶ ἡ εὐκρίνεια μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει. Ἐκτὸς ἀπὸ πράξη ἀγάπης γιά τὸ ἐκκλησίασμα, γίνεται καὶ τρόπος νά «μαζέψει» τὸ νοῦ μας στὰ λεγόμενα. Ἀλλὰ πῶς θὰ βρεθεῖ ἡ ἰσορροπία; Πῶς θὰ ὑπηρετήσῃ ἡ εὐκρίνεια τὴν προσευχή μας χωρὶς νά γίνει αὐτοσκοπός, ὅποτε κινδυνεύουμε νά «προσευχόμαστε» ναρκισσιστικὰ πρὸς τὸ εἶδωλό μας καὶ χωρὶς νά ἐμποδίζουμε τοὺς πιστοὺς νά προχωρήσουν πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ φωνή μας;

Ἔτσι κριτήριον γίνεται ἡ σχέση μας μὲ τὰ κείμενα. Πόσο κατανοῶ αὐτὸ πού διαβάζω καὶ πόσο μιλᾶ στὴν ψυχὴ μου. Ἄν τὸ κατανοῶ καὶ ἂν μιλᾶ στὴν ψυχὴ μου, τότε αὐτομάτως θὰ βρῶ καὶ ἓναν ρυθμὸ πού καὶ θὰ

έκφράζει τήν προσευχή μου και θα αναπαύει τους αδελφούς μου. Δεν θα τολμούσαμε ποτέ να άπειθυνοῦμε στον Χριστό, αν έμφανίζοταν μπροστά μας, ούτε με ρυθμό νωχελικό και ράθυμο, ούτε με άγχώδη και βιαστικό. Με άλλα λόγια, τὸ σημείο-κλειδί είναι ἡ φυσικότητα τοῦ ρυθμοῦ. Μία φυσικότητα που πηγάζει από τὸ αἶσθημα ὅτι βρισκόμαστε σέ διαπροσωπική σχέση με τὸν Κύριο. Διότι τὸ «ταπεινὸν καὶ κατανευγμένον» βλάπτεται με τὸν άκατάλληλο ρυθμό, εἴτε εἶναι πολὺ άργός εἴτε πολὺ γρήγορος.

Ὁ άργός ρυθμός άπεξαρθρώνει τὸ νόημα τῶν λέξεων διότι ὑποτάσσει τὸν λόγο στήν μελωδία. Αὐτὸ τὸ δεχόμεστε ἔστω για τοὺς ὕμνους (αν καὶ θα δικαιούμεστε να ἔχουμε πολλές αντιρρήσεις για τὶς ὑπερβολές που διαπράττονται), αλλά με κανένα τρόπο για τὰ ιερατικά μέρη. Κλασικά παραδείγματα πρὸς άποφυγήν άποτελοῦν οἱ μακρόσυρτες αἰτήσεις ὅπως εκφέρονται από κάποιους διακόνους καὶ πρεσβυτέρους, καθώς καὶ ἡ «βοαῖς άτάκτους» άπαγγελία τοῦ Ἄποστόλου ὅπως δυστυχῶς τὴ συνηθίζουν οἱ περισσότεροι ψάλτες. Πρόκειται για παραδείγματα κυριολεκτικά εν ψυχρῶ καταστροφῆς τοῦ νοήματος. Φανερώνουν ψυχική χαλαρότητα, άποσύνδεσή μας από τὰ λεγόμενα, ἴσως καὶ να προδίδουν κάποτε πρόθεση να ἐπιδείξουμε τὶς φωνητικές μας ικανότητες. Συντελοῦν στήν τροφοδοσία τοῦ πιστοῦ με ποικίλους λογισμούς, σὰ να τοῦ «δίνουμε άπολυτήριο» για να άπασχολήσει με κάτι άλλο τὴ σκέψη του.

Ὁ γρήγορος ρυθμός ὑποδηλώνει άγχος καὶ άδημονία. Μαρτυρεῖ ὅτι τὸ μυαλό μας άλλοῦ ἔχει συγκεντρώσει τὴν ἐνέργειά του. Ἐνδέχεται μερικές φορές να δίνει (δικαιολογημένα ἢ άδικαιολόγητα) τὴν ἐντύπωση ὅτι κάνουμε άγγαρεία. Μεταδίδει νευρικότητα καὶ ἐπιταχύνει τὸν ὑποκειμενικὸ χρόνο τοῦ πιστοῦ ὁ ὁποῖος ἔτσι κουράζεται εὐκολότερα κατὰ τὴ Λατρεία. Ἐπηρεάζει τὰ βρέφη καὶ τὰ παιδιά, για τὰ ὁποῖα τὸ μόνο νῆμα που τὰ συνδέει με

τὴ Λατρεία εἶναι τὰ συναισθήματα καὶ οἱ αἰσθήσεις. Ἄκυρώνει καὶ τὴν καλὴ προσπάθεια κάποιων κληρικῶν να άπαγγείλουν τὶς εὐχές εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ διότι άχρηστεῦει τὰ σωστικά τους νοήματα ἔτσι που τὶς εκφέρουν άσθμαίνοντας.

Καὶ τὰ δυὸ άκρα μας δυσκολεύουν να πάρομε στα σοβαρὰ τὸ ἔργο τῆς Θείας Οἰκονομίας, τὸ ὁποῖο διαδραματίζεται μπροστά μας κατὰ τὴ Λατρεία καὶ τὸ ὁποῖο διακηρύττουμε με τὰ λόγια της. Πρόκειται για ἕνα ἔργο κοσμοϊστορικῆς σημασίας που άπαιτεῖ καὶ ανάλογη λεκτικὴ μεταχείριση. Ἄναγγέλλουμε στους πιστοὺς τὸν ανακαινισμό τῶν ιδίων καὶ τοῦ κόσμου, τίποτε λιγώτερο από αὐτό. Ἡ χαρὰ γι' αὐτὸν τὸν ανακαινισμό εκφράζεται με τὴ μελωδία: ψάλλουμε καὶ άπαγγέλλουμε ἐμμελῶς ἐπειδὴ προεικονίζουμε τὴν κοινὴ μελλοντικὴ αἴνεση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ταυτόχρονα, ὅμως, ἐξυπακούεται ὅτι αὐτὴ ἡ άναγγελία τῶν θαυμασίων του Θεοῦ άπαιτεῖ θεῖο φόβο καὶ συνοχὴ ψυχῆς, τὰ ὁποῖα δεν ὑπηρετοῦνται από μία «ξεχειλωμένη» ἢ μιὰ άγχώδη Λατρεία.

Συνεπῶς δεν εἶναι δυνατὸ να καθορίσουμε ἕναν ακριβὴ ρυθμὸ ιερατικῆς άπαγγελίας που θα ἰσχύει σὰν καλούπι για ὅλους μας. Ὁ καθένας από ἐμᾶς θα βρεῖ τὸν ρυθμὸ ἐκεῖνο που τοῦ ταιριάζει, ἔτσι ὥστε να διασώζεται ὁ σεβασμός πρὸς τὰ θεόπνευστα λόγια. Μόνο ὅταν αισθανόμεστε τὰ λόγια της Λατρείας ὡς πολῦτιμα θα μπορέσουμε να τὰ ἀρθρώσουμε σέ λόγο τέτοιο που να άγγίζει τὶς καρδιές καὶ τῶν λαϊκῶν ἀδελφῶν μας. Τότε ἡ εὐκρίνεια τῆς ὁμιλίας θα άποτελεῖ τὴ φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐσωτερικῆς εὐκρίνειας τῶν λειτουργικῶν λόγων στήν ψυχὴ μας. Ἐκεῖ ὅπου θα ἤχουν κρυστάλλινα συνεγείροντας κύματα εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸ Λόγο καὶ τοὺς φίλους Του, τοὺς άγίους.

Δηλαδή ὅταν παραμένει εὐκρινῆς για τὴν ψυχὴ μας ἡ σωτηρία. Ἡ ἄλλιως, με τὰ λόγια τοῦ άγίου Νικοδήμου: «Λέγει ὁ προφήτης Δαβὶδ «ψάλατε συνετῶς... Ἄν, λοιπόν, ἡ ψυχὴ διακρίνει τὴν δύναμη τοῦ κάθε λόγου, καθώς ἡ γεύση τὴν ποιότητα τοῦ φαγητοῦ, αὐτὸς εκπληρώνει τὴν δαβιτικὴ αὐτὴ ἐντολή».

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας να άπειθύνονται στον π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στο thermosv@otenet.gr.

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Οι έπιστολές απηχούν αποκλειστικά απόψεις των υπογραφομένων)

4 Δεκεμβρίου 2006

Κύριε Διευθυντά,

Τὸ Σάββατο τὸ πρῶτ (25.11.2006) παρακολούθησα τὴν τηλεοπτικὴν ἔκπομπή «MEGA Σαββατοκύριακο», ὅπου ἀνάμεσα σὲ «γέλια καὶ χαρὲς» οἱ δύο «χαρούμενοι» τηλεπαρουσιαστὲς μὲ πλάγιό τρόπο καὶ πολλὰ ὑπονοούμενα παρουσίασαν ἀπαξιωτικὰ τὸν ἀγῶνα ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἐκκλησίας στὴ προσπάθεια μηχανοργάνωσής τους γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ κοινοῦ (ἔκδοση πιστοποιητικῶν βαπτίσεων, γάμου κ.λπ.) καὶ στὴ χρῆση τοῦ Internet.

Ὡς τηλεθεατὴς, χρῆστης τοῦ Internet καὶ μέλος τῆς «Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» –ὅπως ἐξ ἄλλου καὶ οἱ περισσότεροι ἐξ ὑμῶν– δὲν σᾶς κρύβω τὴν ἀγανάκτησή μου, τόσο γιὰ τὰ ὅσα παρουσιάσθηκαν στὴν ἔκπομπή αὐτὴ τοῦ MEGA, πού κάθε ἄλλο παρὰ σωστὴ ἐνημέρωση ἀποτελοῦν, ὅσον καὶ γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο σχολιάσθηκαν τὰ ὅσα παρουσιάσθηκαν ἐκεῖ. Ὅταν ὁ κάθε φορέας ἔχει αὐτονόητα τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιοῦ τὸ Internet καὶ τίς νέες τεχνολογίες γιὰ νὰ προβάλλει τίς δραστηριότητές του καὶ νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ κοινό, γιὰτὶ ἐπιλεκτικὰ, ὅταν ἡ Ἐκκλησία κάνει ἀκριβῶς αὐτὸ πὸν κάνουν καὶ οἱ ὑπόλοιποι, ἀντιμετωπίζεται εἰρωνικὰ καὶ μὲ σκωπτικὰ σχόλια;

Εἶναι λυπηρὸ νὰ κατακρίνεται ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν μίᾶ ὡς δῆθεν ὀπισθοδρομικὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη –ὅταν καινοτομεῖ ἐκεῖ ὅπου τῆς ἐπιτρέπεται νὰ καινοτομήσει– νὰ δέχεται σαρκασμοὺς καὶ εἰρωνεῖες. Ποῖός εἶναι αὐτὸς πὸν ἔχει ὀριοθετήσει, πῶς καὶ γιὰ ποιὸν σκοπὸ πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται τὸ e-mail; Διότι ἔγινε θέμα εἰρωνικοῦ σχολιασμοῦ ὅτι χρησιμοποιεῖται τὸ e-mail γιὰ τὴν «ἀποστολὴ ὀνομάτων γιὰ μνημόνευση». Ὑπάρχει κάτι κακὸ σ' αὐτό;

Ἀκόμη, ἡ εἶδηση πὸν μεταδόθηκε ἀπὸ τὴν ἔκπομπή «MEGA Σαββατοκύριακο» εἶναι ὅτι μέσω τοῦ Internet «τελοῦνται ἀκολουθίες, τίς ὁποῖες μπορεῖ νὰ παρακολουθήσει ὁ καθένας». Αὐτὸ

εἶναι τελείως ἀνειλικρινές, διότι δὲν ὑπάρχει Ναὸς πὸν νὰ μεταδίδει Ἱερὲς Ἀκολουθίες μέσω Internet, οὔτε προτρέπεται ὁ πιστὸς νὰ προσεύχεται μέσω Internet –διότι κι αὐτὸ εἰπώθηκε ἀπὸ τοὺς 2 «χαρούμενους τηλεπαρουσιαστὲς». Στὰ ἐκκλησιαστικὰ web sites μπορεῖ νὰ βρεῖ κανεὶς κείμενα, δελτία τύπου ἢ ἀνακοινώσεις καὶ ἄρθρα σχετικὰ μὲ τὴν πίστη μας, ἀκόμα καὶ θρησκευτικοὺς ὕμνους, τοὺς ὁποῖους μπορεῖ νὰ κατεβάσει ἢ νὰ ἀκούσει ἀπ' εὐθείας –αὐτὸ δηλαδὴ πὸν συμβαίνει σὲ χιλιάδες sites, ἄλλων φορέων καὶ χωρὶς «κάποιοι» νὰ ἐνοχλοῦνται ἐκεῖ. Ἀκόμη, δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω γιὰτὶ εἶναι κακὸ νὰ μηχανοργανωθεῖ ἕνας ναὸς μὲ ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ ὅταν σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς γίνεται προσπάθεια νὰ καταπολεμηθεῖ ἡ ὑπάρχουσα γραφειοκρατία.

Τέλος, πιστεύω ὅτι ἡ ἐντύπωση πὸν σχημάτισαν γιὰ τὴν Ἐκκλησία ὅσοι παρακολούθησαν τὴν ἔκπομπή «MEGA Σαββατοκύριακο» εἶναι τουλάχιστον ἄδικη, ἄστοχη καὶ δὲν ἀντιπροσωπεύει καθόλου τὴν πραγματικότητα.

Δὲν εἶναι δίκαιο νὰ κατηγορεῖται ἀπὸ «κάποιους» ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν μίᾶ ὅτι δῆθεν «ἀνήκει στὸν Μεσαίωνα», ὅτι δὲν «ἐκσυγχρονίζεται» καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ προσπαθοῦν «κάποιοι» νὰ τὴν γυρίσουν πίσω στὸν Μεσαίωνα. Μήπως καὶ ἡ χρῆση τοῦ τηλεφώνου, τοῦ φάξ ἢ τῶν ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων στοὺς ναοὺς εἶναι σκοταδιστικὴ καὶ γιὰ νὰ ἐπιστρέψουμε στὸ «φῶς» πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦνται στὸ ἐξῆς μόνο κεριά; Ἐκτός... καὶ ἐάν ὅλα παίζονται στὸν βωμὸ τῆς ἐξασφάλισης τηλεθέασης μὲ τὴν δημιουργία πλασματικῶν «εἰδήσεων» ἢ βέβαια ἐάν ὑπάρχουν σκοπιμότητες περιθωριοποίησης τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐντολὲς «ἄνωθεν», κάτι πὸν πολὺ ἀκούγεται στὶς μέρες μας.

Φιλικὰ

Γεράσιμος Βλάχος
Κοινωνικὸς Λειτουργὸς
Χαριλάου Τρικούπη 83,
106 81 Ἀθήνα

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Κώστας Σαρδελῆς: Ένας Έλληνορθόδοξος μαχητής

Έξεδήμησεν εἰς Κύριον στίς 4.1.2007 ὁ γνωστός δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς Κώστας Σαρδελῆς σὲ ἡλικία 76 ἐτῶν. Ὁ σπουδαῖος αὐτὸς ἄνθρωπος τῶν Γραμμάτων ὑπῆρξε σθεναρὸς μαχητῆς ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀκούραστος μελετητῆς καὶ ἐρευνητῆς τῶν ιστορικῶν ἀρχείων, ἀγωνιστῆς ὑπὲρ τῆς Παραδόσεως τῆς Ρωμηοσύνης καὶ σεμνὸς ἐπαγγελματίας δημοσιογράφος στὸν ἀθηναϊκὸ Τύπο. Ἴσως τὸ πιὸ γνωστὸ του βιβλίον εἶναι «Ὁ Ἅγιος τῶν Σκλάβων», μὲ τὸ ὁποῖο ἔκανε εὐρύτερα γνωστὸ στὸν τόπο μας τὸν Ἅγιο Κοσμᾶ τῶν Αἰτωλῶν. Ἄλλα ἔργα του εἶναι «Μάξιμος ὁ Γραικός», «Καὶ ἐγένετο Φῶς: Κύριλλος καὶ Μεθόδιος», «Ἡ Προδομένη Παράδοση», «Ἡ Ρωμηοσύνη καὶ ὁ Φῶτης Κόντογλου», τὸ «Συναξάρι τοῦ Γένους» καὶ πολλὰ ἄλλα. Μὲ τὸ Συναξάρι τοῦ Γένους –πὺν γνώρισε πολλαπλὲς ἐκδόσεις– ὁ Κώστας Σαρδελῆς μᾶς ἔδωσε μὲ τρόπο λογοτεχνικὸ καὶ ταυτοχρόνως ἐπιστημονικὰ τεκμηριωμένο τὴν συνοπτικὴν βιογραφία μεγάλων μορφῶν τῆς Τουρκοκρατίας, δασκάλων, συγγραφέων, Ἐθνομαρτύρων καὶ Νεομαρτύρων. Λόγω καὶ τῆς καταγωγῆς του ἀπὸ τὴν Αἰτωλοακαρνανία ἀσχολήθηκε ἰδιαιτέρως μὲ τὸν βίο καὶ τὰ ἔργα τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ Κωστῆ Παλαμᾶ, γιὰ τὸν ὁποῖο ἔγραψε τὸ τρίτομο ἔργο «Ὁ Ἀσάλευτος Ταξιδιωτῆς». Ὁ Κώστας Σαρδελῆς πραγματοποίησε μεγάλο ἀριθμὸ ὁμιλιῶν σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, τὴν Κύπρο καὶ τὴν Ὁμογένεια ἐπὶ θεμάτων ἐθνικῶν καὶ ιστορικῶν. Στὴν περίοδο 2001-2003 διετέλεσε τακτικὸς συνεργάτης τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Βραβεύθηκε γιὰ τὸ πολυσχιδὲς ἔργο του ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καὶ ὑπῆρξε μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἐθνικῆς Ἐταιρίας Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν. Τὴν θλίψη του γιὰ τὴν ἀπώλεια τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ τέκνου τῆς Ἐκκλησίας μας ἐξέφρασε ὁ

Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Φίλε Κώστα, αἰωνία σου ἡ μνήμη!

Ἡ Γαλλικὴ Βουλὴ ἀνησυχεῖ γιὰ τὶς παραθρησκείες

Στίς 19.12.2006 τὸ Γαλλικὸ Πρακτορεῖο Εἰδήσεων μετέδωσε τὴν συγκλονιστικὴ πληροφορία ὅτι 40.000 ἕως 80.000 παιδιὰ ἔχουν πέσει θύματα τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν παραθρησκείων στὴν Γαλλία. Τὰ στοιχεῖα προκύπτουν ἀπὸ σχετικὴ ἔρευνα τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία καταδικάζει τὴν ὀλιγωρία τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Σ' αὐτὴ τὴν ἔρευνα τὰ μέλη μιᾶς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου γιὰ τοὺς ἀνηλίκους αὐτοὺς ποὺ «τοὺς κλέβουν τὴ νεότητα» καὶ βρίσκονται σὲ «κατάσταση κινδύνου», ἐξ αἰτίας τοῦ προσηλυτισμοῦ, τῶν ἀθλίων συνθηκῶν διαβιώσεως, τοῦ ἐγκλεισμοῦ σὲ παραθρησκευτικὲς «κοινότητες» καὶ τῆς ἔλλειψης ἰατρικῆς περιθάλψεως. Ἡ ἔρευνα θεωρεῖ ὅτι οἱ γαλλικὲς δημόσιες ὑπηρεσίες εἶναι ἔνοχες γιὰ «ἀδιαφορία ἢ ἀκόμη καὶ γιὰ ἀνοχή» σὲ σχέση μὲ αὐτὰ ποὺ δημιουργοῦν οἱ αἱρέσεις. Ἀναφέρονται κυρίως στὴν ἔλλειψη ἐλέγχου τῆς ἐκπαιδεύσεως ὅπως ἐπίσης καὶ στοὺς ιδιωτικοὺς ὁργανισμοὺς σχολικῆς ὑποστηρίξεως –πὺν εὐρίσκονται σὲ πλήρη ἐξάπλωση στὴ Γαλλία– καὶ στοὺς ὁποίους μποροῦν νὰ εἰσχωρήσουν οἱ παραθρησκείες. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς συνιστοῦν νὰ εἶναι ἀπαγορευθεῖ ἡ ἄρνηση μεταγωγίσεως αἵματος (περίπτωση Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά) καὶ νὰ μὴ δίδεται ἄδεια ψυχοθεραπειῶν τοῦ στοὺς διαφόρους γκουρού. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς διαπιστώνει ὅτι τὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ τῶν αἱρέσεων ποὺ δροῦν στὴν Εὐρώπη εἶναι: Διανοητικὴ ἀποσταθεροποίηση τοῦ θύματος, ὑπερβολικὲς οικονομικὲς ἀπαιτήσεις, στρατολόγησι παιδιῶν καὶ δολιὰ ἐκμετάλλευσή τῆς καταστάσεως ἀγνοίας ἢ ἀδυναμίας. Ἄς ἐλπίσουμε οἱ ἐπισημάνσεις αὐτὲς νὰ

διαβασθούν και από τους Έλληνες άρμοδίους.
Μαζί με τις Χριστουγεννιάτικες εϋχές του ό

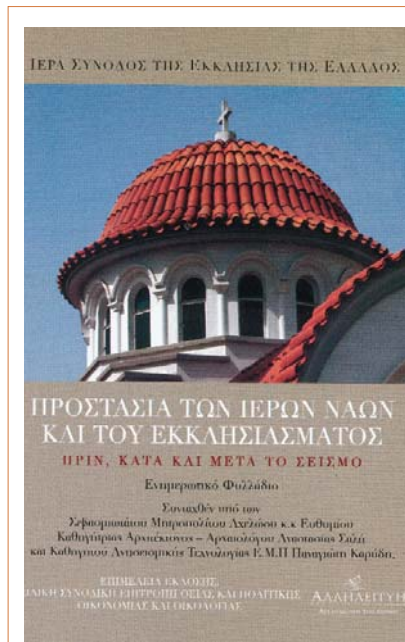
Όρθοδοξία και βιοτική μέριμνα

Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηττου κ. Δανιήλ μας απέστειλε τὸ νέο βιβλίο του με τίτλο «Τὰ Βιοτικά μας Α'». Πρόκειται για μία καλαίσθητη έκδοση 232 σελίδων, τὴν ὁποία ἐπιμελήθηκε ἡ γυναικεία Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Καρέα. Τὸ πόνημα αὐτὸ ἀναφέρεται στὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ διδασκαλία ἐπὶ ἕξι ζητημάτων πὺ ἀπασχολοῦν τὴν καθημερινὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ συγκεκριμένα στὴν Τροφή, τὴν Κατοικία, τὴν Ἐνδυμασία, τὴν Χαρά, τὴν Λύπη καὶ τὴν Ἀσθένεια. Γράφει περὶ αὐτῶν στὴν Εἰσαγωγὴ του ὁ Σεβασμιώτατος: «Κατὰ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία ὁ ἄνθρωπος εἶναι διφυής, συγκείμενος ἀπὸ δυὸ στοιχεῖα: Τὴν ψυχὴ, πὺ εἶναι πνευματικὴ καὶ τὸ σῶμα, πὺ εἶναι ὑλικό. Καθένα ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ συστατικὰ ἔχει τὶς ἀνάγκες του καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὸ σύμφυτο μ' αὐτὸ στοιχεῖο ἱκανοποιεῖ τὶς ἀνάγκες του, ἄλλοτε εὐεργετικὰ καὶ ἄλλοτε ἐπιζήμια. Ἀφ' ὅτου εἰσηλθε ἡ ἁμαρτία στὸν ἄνθρωπο, ἀνετράπη ἡ τάξις, ἡ θέσις καὶ ἡ σχέσις τῶν δυὸ συστατικῶν του. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιγράφει στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Γαλατίας αὐτὴ τὴν κατάστασι τῆς πνευματικῆς καὶ ὑπαρξιακῆς ἀκαταστασίας ὡς ἐξῆς: «Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός». Ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε». Δηλαδή: Ἡ σὰρκα ἐπιθυμεῖ ἀντίθετα πρὸς τὸ πνεῦμα, τὸ δὲ πνεῦμα ἐπιθυμεῖ ἀντίθετα πρὸς τὴν σὰρκα. Αὐτὰ δὲ ἀντιτίθενται καὶ ἀνταγωνίζονται τὸ ἓνα τὸ ἄλλο, ὥστε νὰ μὴ πράττετε ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θέλετε. Καὶ προσθέτει ὁ Σεβασμιώτατος: «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τοποθετεῖ τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου σὶς σωστὲς βάσεις τῆς κατὰ τὸ θεῖο θέλημα, γὰ νὰ μὴ ταλαιπωρούμεθα ἀπὸ τὴν ἀκαταστασία πὺ προκαλεῖ ἡ ἁμαρτία. Μὲ τὸ φῶς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ θὰ ἐξέλθουμε ἀπὸ τὴν ὑπαρξιακὴ ἀκαταστασία καὶ θὰ ὑπερβούμε τὰ κτιστὰ καὶ πτωτικὰ ὄρια τῆς ζωῆς μας».

Ἀπὸ τὸ γυναικεῖο Ἡσυχαστήριο τοῦ Εὐαγγε-

Διδάγματα Χαρισματικῶν Γεροντᾶδων

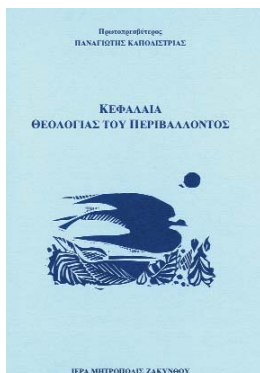
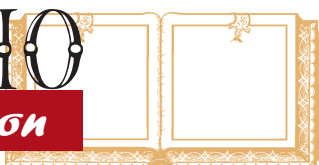
λιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πὺ εὑρίσκεται στὴν περιοχή Σουρωτῆς Θεσσαλονίκης (Ἱερὰ Μητρόπολις Κασσανδρείας), ἐξεδόθη ὁ Ε' τόμος τῶν Λόγων τοῦ μακαριστοῦ π. Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου. Ὁ τόμος αὐτὸς ἔχει τίτλο ΠΑΘΗ ΚΑΙ ΑΡΕΤΕΣ καὶ περιλαμβάνει ἀποσπάσματα συζητήσεων ἐπὶ πνευματικῶν θεμάτων πὺ εἶχε ὁ χαρισματικὸς Γέρον με τὶς μοναχὲς τοῦ Ἡσυχαστηρίου. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ διαπιστώνουμε πόσο μεγάλη ζήτησι ἔχουν γενικότερα τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὸν βίο, τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα σπουδαίων χαρισματικῶν Γεροντᾶδων ὅπως ἦσαν οἱ μακαριστοὶ π. Παῖσιος, π. Πορφύριος, π. Ἰάκωβος (τῆς Μονῆς Ὁσίου Δαβὶδ Εὐβοίας) κ.ἄ. Δὲν γνωρίζω πῶς ἀκριβῶς γίνονται οἱ μετρήσεις τῶν εὐπώλητων βιβλίων, δηλαδή ἐκείνων πὺ ἔχουν τὴ μεγαλύτερη κυκλοφορία στὴν χώρα μας, ἔχω πάντως τὴν ἐντύπωση ὅτι τὰ μεταξὺ τῶν πραγματικῶν best sellers στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Κύπρο κατατάσσονται τὰ βιβλία πὺ περιέχουν τὶς διδαχὲς τῶν διακριτικῶν Γεροντᾶδων. Πολλοὶ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες ἀναζητοῦν στὰ λόγια αὐτὰ πνευματικὴ καθοδήγησι καὶ ψυχικὴ ἀνακούφισι μακρὰ ἀπὸ τὴν ματαιότητα τῶν καθημερινῶν ἀκουσμάτων. Πρόκειται γὰ ἓνα φαινόμενο παρήγορο καὶ ἐλπιδοφόρο.

Ἐνημερωτικό
φυλλάδιο
γὰ τὴν
προστασία
τῶν Ἱ. Ναῶν
καὶ τοῦ
Ἐκκλησια-
σματος
ἐξέδωσε καὶ
ἀπέστειλε
στοὺς
Ἐφημερίους
ἡ Ἱ. Σύνοδος.

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Πρωτ. Παναγιώτη Καποδίστρια

Κεφάλαια Θεολογίας του Περιβάλλοντος

Ι. Μ. Ζακύνθου

Πολυγραφότατος ο π. Παν. Καποδίστριας, ασχολήθηκε στο παρελθόν τόσο με ιστορικά, λογοτεχνικά και

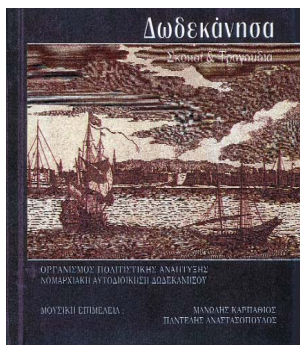
φιλολογικά θέματα που έχουν κυρίως σχέση με την πολυτραγουδημένη πατρίδα του, όσο και με κεφάλαια της Έκκλησιαστικής ζωής και πρακτικής που πολλά παρέχει στον αναγνώστη με τὰ ἐλεγμένα στοιχεία που προσφέρει αλλά και με τὸν ἀδρό, σαφή, ἀπλό και ἐκφραστικό του λόγο, που ἐλκύει τὸν ἀναγνώστη νὰ προσέξει τὰ γραφόμενά του. Πρόσφατα ἐξέδωσε ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον βιβλίο, συμβολὴ στὴν Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, ὅπου καταγράφονται ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι που

κατάγονται ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο καὶ διακόνησαν ἀπὸ παλαιότατων χρόνων στὴν πατρίδα τους ἢ σὲ Ἐκκλησίες ἐκτὸς τῆς Ἑλλαδικῆς. Στὸ νέο βιβλίο του ἐπιχειρεῖ νὰ κηρύξει συστράτευση ὄλων τῶν φορέων χωρὶς παρωπίδες καὶ ἀποκλεισμούς γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ Περιβάλλοντος ἐνώπιον τοῦ «κοινοῦ παρανομαστή στὸν ὅποιο συναντᾶται ἡ ἀνθρωπότητα, πού λέγεται Νέμεση». Ἄφου ἀναφερθεῖ στὴν ἀμφίδρομη σχέση θρησκείας καὶ περιβάλλοντος καὶ στὸν 103ο Ψαλμό, τὸν ὅποιο παραθέτει καὶ σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοση, ἀναλύει τὴν θέση καὶ τὴν ἀξία τοῦ σώματος μὲ βάση τὴν πατερικὴ διδασκαλία, ἀσχολεῖται μὲ τὰ Θεοφάνια σὲ σχέση μὲ τὸν ἀφθαρτισμὸ τοῦ Περιβάλλοντος καὶ ἐπιχειρεῖ μίαν, ἀπὸ θεολογικὴ ἀποψη, οἰκολογικὴ προσέγγιση στὴν «Ἀποκάλυψη» τοῦ Ἰωάννη. Κάνει ἐπίσης λόγο γιὰ τὴν ὀρθόδοξη ἀσκητικὴ καὶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον, τὶς πρωτοβουλίες τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου καὶ παραθέτει σχετικὰ μὲ τὸ θέμα κείμενα καὶ ἐπιλογή θεολογικῆς βιβλιογραφίας γιὰ τὸ περιβάλλον καὶ τὴν ὀρθοδοξία. Μιὰ πολὺ γλαφυρὴ καὶ πλούσια σὲ πτυχές ἀνάλυση ἐνὸς φλέγοντος παγκοσμίου θέματος, ἀναδεικνύοντας ἀποδεικτικὰ τὸ σχετικὸ διαχρονικὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν «πολύπαθη» Δημιουργία.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

«Δωδεκάνησα»

Σκοποὶ καὶ Τραγούδια

Μουσικὴ Ἐπιμέλεια: Μανώλης Καρπάθιος

Παντ. Ἀναστασόπουλος

Τὰ Δωδεκάνησα ἔχουν νὰ παρουσιάσουν ἕνα πραγματικὸ θησαυρὸ σὲ τραγούδια, τραγουδιστὰδες καὶ ὀργανοπαίχτες που ἄφησαν πίσω τους μιὰ πλούσια παρακαταθήκη. Μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι πρόκειται γιὰ μιὰ παράδοση που γεννήθηκε στὰ

ἴδια τὰ νησιά, μὲ τὸν ἰδιαιτερο τρόπο ζωῆς καὶ τὰ κοινὰ προβλήματα τῶν κατοίκων τους. Οἱ μελωδίες πολλῶν τραγουδιῶν θυμίζουν ἀρχαιοελληνικοὺς τρόπους καὶ βυζαντινοὺς ψαλμοὺς καὶ εἶναι σὲ ἤχους γνώριμους καὶ οἰκείους σὲ ὄσους ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἑλληνικὴ μουσικὴ. Ἡ παρούσα πολυτελής ἐκδοση ἀποτελεῖται ἀπὸ διπλὸ ψηφιακὸ δίσκο καὶ πολυσέλιδο βιβλίο, οἱ μουσικοὶ καὶ οἱ ἐρμηνευτὲς τῶν τραγουδιῶν ἐρμήνευσαν καθένας τραγούδια ἀπὸ τὸν τόπο του, ἐκφράζοντας τὰ βιώματά του, ἔτσι μένει ζωντανὴ ἡ παράδοση, ἡ ἱστορία, ἡ ντοπιολαλιὰ καὶ ἡ γνήσια ἐκφραση ἐνὸς λαοῦ που ἔμαθε νὰ ἀντιστέκεται στὸ χρόνο. Ἐκεῖνο, ὅμως, που δίνει ξεχωριστὴ ἀξία στὸ δίσκο εἶναι πὼς ἡ ἐπιμέλεια ἔχει γίνεῖ μὲ ἀγάπη καὶ μεράκι ἀπὸ ἀνθρώπους που ἀγαποῦν τὸν τόπο τους. Ὁ Μανώλης Καρπάθιος καὶ ὁ Παντελῆς Ἀναστασόπουλος ἔχουν κάνει ἐξαιρετικὴ δουλειὰ, δίνοντας σὲ ὅλους ἐμᾶς, τοὺς μουσικόφιλους ἀκροατές, τὴν εὐκαιρία νὰ ἀπολαύσουμε ἕνα δίσκο συλλεκτικῆς ἀξίας.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΗ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

Στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Ίερων Μητροπόλεων

Ο Σεβ. Χίου μετά την εκδήλωση για τη συμπλήρωση 27 ετών Αρχιερατικής Ποιμαντορίας του (16.12.06)

Τις οικογένειες των δολοφονηθέντων κυνηγών στο Άργινο επισκέφθηκε ο Μακ. συνοδευόμενος από τους Σεβ. Ναυπάκτου και Αίτωλοακαρνανίας (21.12.06).

Τις Φυλακές Κορυδαλλού επισκέφθηκε ο Μακαριώτατος συνοδευόμενος από τον Σεβ. Νικαίας κ. Άλέξιο (22.12.06).

Ο Σεβ. Καισαριανής και οι Κληρικοί που έλαβαν μέρος στο Σεμινάριο Τελετουργικής στον Γ. Ν. Αγ. Γεωργίου Καρέα (13-14.12.06).

Χριστουγεννιάτικο γεύμα στους μετανάστες παρατέθηκε σε κεντρικό ξενοδοχείο των Αθηνών (26.12.06).

Το νεοανακαινισμένο Πνευματικό Κέντρο της Γ. Μ. Σιδηροκάστρου (Δεκέμβριος 2006).

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τακ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.ΑΘ
Αριθμός Άδειας
4036

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθηναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Λόγος ν', ακούς
Λόγος ν', ακούς
Ραδιόφωνο
Ραδιόφωνο

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ